

ارزیابی عملکرد و بهینه‌سازی دو هدفه سیستم تولید سه‌گانه با استفاده از مدل بهبود یافته گازسازی زیست‌توده

شعیب خانمحمدی^۱، کاظم آتشکاری^{۲*}، رامین کوهی کمالی^۲

۱-دانشجوی دکتری، مهندسی مکانیک، دانشگاه گیلان، رشت

۲-دانشیار، مهندسی مکانیک، دانشگاه گیلان، رشت

*رشت، صندوق پستی ۳۷۵۶، atashkar@guilan.ac.ir

اطلاعات مقاله

مقاله پژوهشی کامل

دریافت: ۰۸ خرداد ۱۳۹۴

پذیرش: ۲۸ تیر ۱۳۹۴

ارائه در سایت: ۲۴ مرداد ۱۳۹۴

کلید واژگان:

الگوریتم ژنتیک

ترمودینامیک تعادلی

جهقه پارتو

چیلر جذبی دو اثره

سیکل رنکین آلی

چکیده
استفاده از زیست‌توده به سبب کاهش اثرات گازهای گلخانه‌ای و تأثیرات مخرب زیست‌محیطی در سال‌های اخیر مورد توجه بسیاری از محققان بوده است. دستیابی به سیستمی که بتواند بهترین عملکرد برای بهره‌گیری این نوع سوت بالارزش حرارتی پایین را داشته باشد یکی از موضوعات مورد توجه محققان است. در این مقاله تمرکز بر روی مدل کردن دقیق فرآیند گازسازی از زیست‌توده و طراحی بهینه سیستم تولید سه‌گانه سرمایش، گرمایش و توان الکتریکی برای بهره‌گرفتن از این انرژی پاک است. سیستم مورد مطالعه در این مقاله در حالت پایه قابلیت تولید توان الکتریکی ۲/۱۸MW و توان سرمایش ۲23/4kW تولید آب گرم به مقدار 1060kW را دارد. در فرآیند مدل سازی گاز از زیست‌توده از یک مدل واقعی نسبت به کارهای پیشین استفاده شده است که شامل شبیه‌سازی محتوای قیر در محصولات گازسازی است. همچنین تحلیل دقیق پارامتری سیستم تولید سه‌گانه برای پی‌بردن به رفتار توابع هدف با تغییر پارامترها و دستیابی به بهینه‌ترین پارامترهای عملکردی سیستم نیز انجام شده است. نتایج نشان می‌دهد که توابع هدف در بازه مورد بررسی در تقابل با هم هستند که بر بهینه‌سازی چند هدفه سیستم تاکید دارد. همچنین نتایج حاصله نشان می‌دهد که در بازه‌های مورد بررسی متغیرهای تصمیم‌گیری، راندمان اگزرسی می‌تواند از ۱۰% تا ۲۰% افزایش پیدا کند. با رسم منحنی پارتو برای توابع هدف یک رابطه مناسب برای تعیین رفتار این توابع نیز بدست آمده است.

Performance assessment and multi-objective optimization of a trigeneration system with a modified biomass gasification model

Shoaib Khanmohammadi, Kazem Atashkari*, Ramin Kouhikamali

Department of Mechanical Engineering, University of Guilan, Rasht, Iran.

*P.O.B. 3756Rasht, Iran, atashkar@guilan.ac.ir

ARTICLE INFORMATION

Original Research Paper

Received 29 May 2015

Accepted 19 July 2015

Available Online 15 August 2015

Keywords:
Double effect absorption chiller
equilibrium thermodynamics
genetic algorithm
organic Rankine cycle
Pareto front

ABSTRACT

Recently, many researchers have considered biomass utilization due to reduction of greenhouse gas effects and environmental impact. Achieving a system with the best performance for the application of this type of fuel with low calorific value has become a topic of interest to researchers. This study focuses on precise modeling of biomass gasification and designs a trigeneration system to produce cooling, heating and electricity using this clean source of energy. The capacity of system under study in the base case is 2.18 MW electrical power, 223.4 kW cooling and 1060 kW hot water. In the process modeling of biomass gasification a realistic model including tar content in syngas is developed. A parametric study of trigeneration system to find the objective function's trend and to achieve the best performance parameter is carried out. Results show that two objective functions in the reasonable range conflict, which indicate the multi-objective optimization. In addition, results indicate that for the studied system in the reasonable range of decision variables, the exergy efficiency can improve between 10 % and 20%. Furthermore, by drawing Pareto front curve, a suitable relation to estimate the trend of objective function is derived.

بهره‌گیری از انرژی‌های نو مانند زیست‌توده امکان‌پذیر است. همچنین استفاده از سوت‌های تجدیدپذیر می‌تواند به کم شدن اثرات گازهای گلخانه‌ای و پدیده گرمایش زمین کمک فراوانی بکند. استفاده از منابع زیست‌توده به عنوان سوت به سبب آنکه یک چرخه خنثی کربن به وجود می‌آورددند از نظر آلایندگی در سطح بسیار پایین قرار دارند و می‌توانند به عنوان جایگزین سوت‌های فسیلی به بهترین نوع استفاده شوند.

- مقدمه
یکی از زمینه‌های مهم مورد توجه دانشمندان در دهه‌های اخیر توجه به مسائل زیست‌محیطی و بهره‌گیری از انرژی‌های نو برای بهبود آلایندگی سیستم‌های تبدیل انرژی است. استفاده از زیست‌توده به عنوان سوت پاک با منبع موجودات زنده به عنوان سوتی مناسب با راندمان تبدیل بالا مورد توجه محققان زیادی بوده است. کاهش وابستگی به سوت‌های فسیلی با

Please cite this article using:

Sh. Khanmohammadi, K. Atashkari, R. Kouhikamali, Performance assessment and multi-objective optimization of a trigeneration system with a modified biomass gasification model, *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 15, No. 9, pp. 209-222, 2015 (In Persian)

برای ارجاع به این مقاله از عبارت ذیل استفاده نمایید:

www.SID.ir

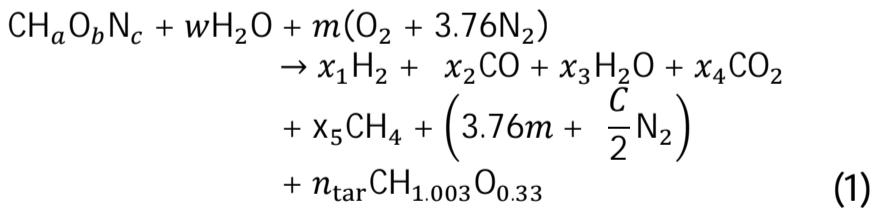
سالیانه و مینیمم کردن انتشار دی‌اکسیدکربن بود. نتایج بهینه‌سازی براساس کاهش انتشار دی‌اکسیدکربن نشان می‌داد که در بهینه‌ترین حالت سیستم دارای 56 kg/MWh انتشار دی‌اکسیدکربن است. نمونه‌هایی از تحقیقات دیگر با موضوع مدل‌سازی و تحلیل سیستم‌های تولید سه‌گانه را می‌توان در مراجع [7-9] یافت.

بررسی مطالعات انجام‌شده نشان می‌دهد یک خلاً در بهینه‌سازی چندهدفه سیستم‌های تولید سه‌گانه بر پایه گازسازی از زیست‌توده وجود دارد. در راستای تحقیق‌های انجام‌شده و به دنبال تکمیل کارهای پیشین اهم اهداف و نوآوری‌های مربوط به این مطالعه می‌تواند به صورت زیر بیان شود:

- مدل‌سازی تولید سینگاز از زیست‌توده با استفاده از مدل بهبودیافته ترمودینامیک تعادلی با در نظر گرفتن محتوای قیر در محصولات حاصل از گازسازی
- اعتبارسنجی مدل بهبودیافته‌گازی‌سازی با در نظر گرفتن محتوای قیر در محصولات با نتایج حاصله از مدل دیگر محققانو نتایج آزمایش‌های تجربی موجود
- استفاده از مدل دقیق گازی‌سازی از زیست‌توده در یک سیستم تولید سه‌گانه برای تأمین سرمایش، گرمایش و توان الکتریکی
- در نظر گرفتن دمای گازی‌سازی زیست‌توده که یک پارامتر مهم و تأثیرگذار بر روی تعیین ارزش حرارتی سینگاز است به عنوان یکی از متغیرهای تصمیم‌گیری در فرایند بهینه‌سازی
- بدست آوردن بهینه‌ترین حالت عملکردی سیستم ارائه شده به وسیله اجرای بهینه‌سازی چند هدفه بر پایه الگوریتم ژنتیک تکاملی

2- سیستم مورد مطالعه

شکل 1 شماتیکی از سیستم تولید سه‌گانه با استفاده از گازسازی از زیست‌توده را نشان می‌دهد. سیستم مذکور مشتمل از یک توربین‌گازی است که با هوای داغ راهاندازی می‌شود. دستگاه مولد گاز با استفاده از گازسازی از زیست‌توده خشک سینگاز را تولید می‌کند که پس از ورود به محفظه احتراق با هوا ترکیب شده و محصولات حاصل از احتراق را با دمای 1450K تولید می‌کند. بخشی از محصولات حاصل از احتراق پس از عبور از مبدل حرارتی سرمایشی جهت راهاندازی یک سیکل با سیال عامل ارگانیک جدا شده و با وارد شدن به ژنراتور یک سیکل تبرید جذبی دو اثره و تبادل حرارت به محیط تخلیه می‌شود. مابقی محصولات احتراق با دمایی پایین تر وارد یک مبدل حرارتی برای تولید مقداری آب گرم شده و نهایتاً با دمای 403K به محیط تخلیه می‌گردد. جدول 1 برخی از مشخصات اجزاء سیستم مدل شده را نشان می‌دهد.

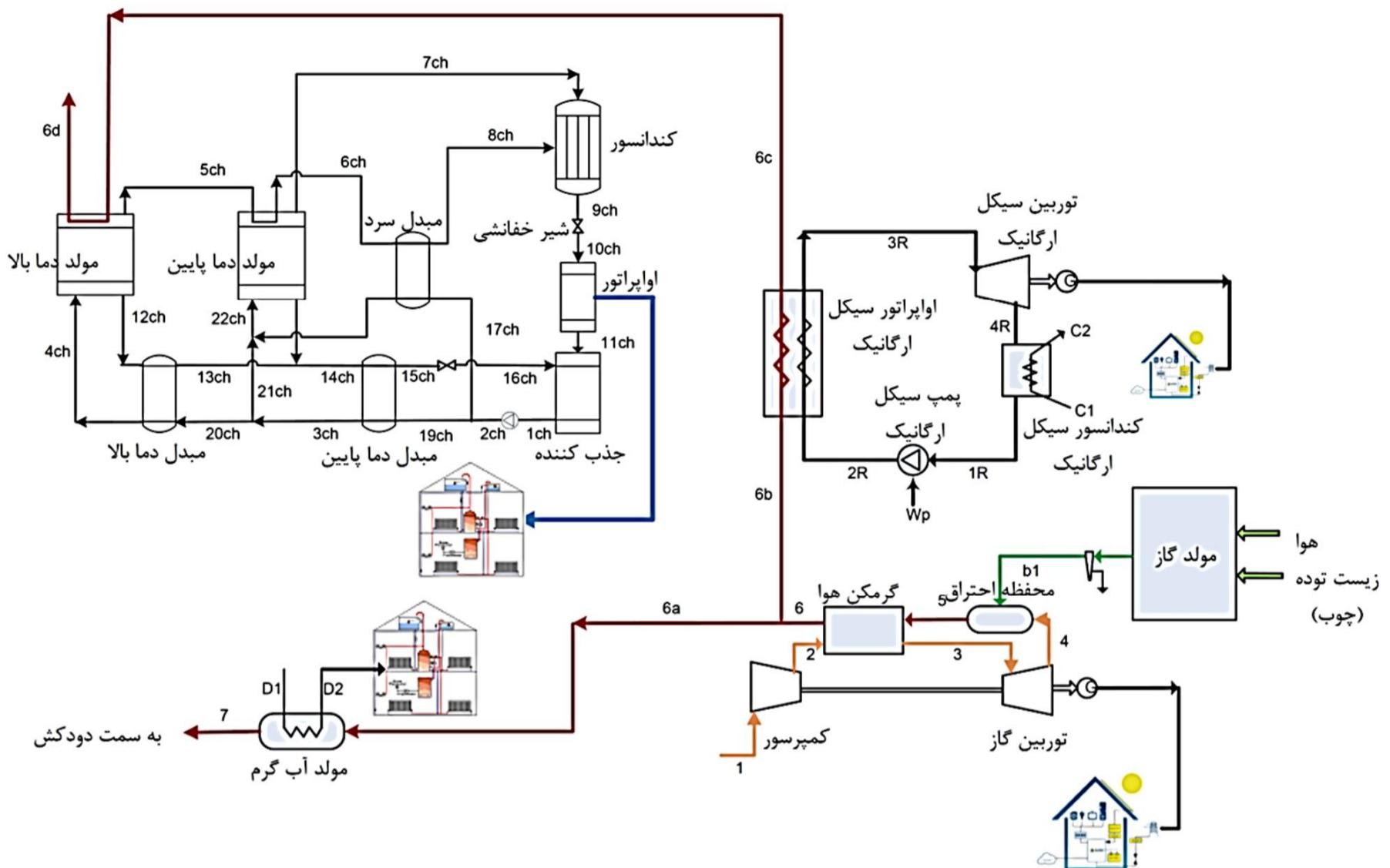

در واکنش بالا مقادیر a , b و c به ترتیب برابر با نسبت وزن مولکولی هیدروژن، اکسیژن و نیتروژن بر کربن در زیست‌توده است. w میزان آب موجود در زیست‌توده و m نسبت مول هوا به مول زیست‌توده است. برای محاسبه w ، از میزان رطوبت زیست‌توده استفاده می‌شود که از رابطه زیر حاصل می‌شود:

$$w = \frac{M_{\text{biomass}} \times MC}{18(1 - MC)} \quad (2)$$

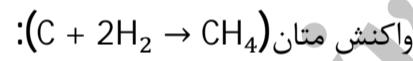
یک سیستم تولید چندگانه سیستمی است که می‌تواند از یک یا چند انرژی ورودی، چند محصول خروجی تولید کند. اصلی‌ترین اهداف یک سیستم تولید چندگانه می‌تواند افزایش راندمان، کاهش اثرات زیست‌محیطی و کاهش هزینه‌ها باشد. در سال‌های اخیر مطالعاتی بر روی سیستم‌های تولید سه‌گانه و استفاده از زیست‌توده به عنوان راهانداز اولیه این سیستم‌ها شده است. السلیمان و همکاران [1] یک سیستم تولید سه‌گانه مشتمل از یک سیکل رنکین آلی، یک چیلر جذبی تک اثره و یک واحد سوزاننده زیست‌توده را مدل‌سازی کرده و تحلیل اگزرزی و اگزرزی-اقتصادی را برای آن استخراج نمودند. تحلیل سیستم مورد بررسی آنها نشان داد که سوزاننده زیست‌توده با 55% نرخ تخریب اگزرزی و اوپراتور سیکل رنکین آلی با 38% دارای بیشترین نرخ تخریب اگزرزی در سیستم مورد بررسی می‌باشند.

در تحقیق دیگر معرفت و همکاران [2] یک سیستم تولید سرمایش، گرمایش و الکتریسیته را مورد مطالعه قرار دادند. آنها به منظور ارزیابی جامع یک سیستم تولید همزمان، یک ساختمان اداری در تهران را به عنوان مطالعه موردنی انتخاب کرده و آنالیز حساسیت را بر مبنای تغییرات قیمت برق و گاز و اثرات آن بر نرخ بازگشت سرمایه استخراج نمودند. نتایج آنها نشان داد که در حالت فروش برق به شبکه بر مبنای هر معیاری سیستم تولید همزمان دارای مزایای بهتری نسبت به تولید جداگانه است. آنوات و همکاران [3] یک سیستم تولید سه‌گانه با استفاده از سوخت زیست‌توده را مدل کردند. سیستم مورد بررسی شامل گازسازی از زیست‌توده و استفاده از سینگاز برای راهاندازی یک موتور احتراق داخلی و استفاده از حرارت اتصالی برای راهاندازی یک چیلر جذبی دو اثره بود. در مطالعه مذکور پنج شکل‌بندی برای تولید توان، سرمایش و گرمایش در نظر گرفته شده بود. نتایج آنها حاکی از آن بود که راندمان اگزرزیکی سیستم‌های مورد بررسی در بازه $18/9\% \text{ تا } 23/2\%$ تغییر می‌کند. در مطالعه دیگر هوانگ و همکاران [4] به بررسی مشخصه‌های کلیدی فنی، زیست‌محیطی و اقتصادی سیستم تولید سه‌گانه ترکیب شده با سیکل رنکین آلی و احتراق مستقیم زیست‌توده پرداختند. تحقیق مذکور برای محتوای خاکستر زیست‌توده از $0/57\% \text{ تا } 14/26\%$ و محتوای رطوبت $10/6\% \text{ تا } 33/51\%$ انجام شد. همچنین نتایج تحقیق آنها نشان داد که در حالت تولید الکتریکی محض به ترتیب ماکریم راندمان و نرخ هزینه $11/1\%$ و 221 £/kWh ، برای ترکیب برق و حرارت ماکریم راندمان و نرخ هزینه $85\% \text{ و } 87 \text{ £/kWh}$ و برای تولید سه‌گانه راندمان و نرخ هزینه $71/7\%$ و 103 £/kWh است. هوانگ و همکاران [5] در یک تحقیق سیستم تولید سه‌گانه با سوخت زیست‌توده را برای تعدادی ساختمان مسکونی انتخاب شده بررسی کردند. در تحقیق مذکور از یک دستگاه مولد گاز و زیست‌توده‌های مختلف استفاده شده بود. آنها نتیجه‌گیری کردند که سیستم تولید سه‌گانه برای استفاده در ساختمان‌های مسکونی از نسبت گرما به توان $0/75\% \text{ تا } 0/5\%$ مناسب است. همچنین هزینه سرمایه‌گذاری مخصوص نشان داد که سیستم تولید سه‌گانه با سوخت زیست‌توده برای واحدهای کوچک در دامنه هزینه 2520 £/kWh و 2579 £/kWh است. وانگ و همکاران [6] از مدل ارزیابی چرخه حیات برای تحلیل اقتصادی استفاده از زیست‌توده در یک مجتمع مسکونی استفاده کردند. این تحلیل شامل هزینه ساخت زیست‌توده، جمع‌آوری زیست‌توده، ذخیره‌سازی و حمل و نقل، هزینه ساخت و هزینه عملکردی سیستم بود. آنها همچنین توابع هدف مختلفی را به صورت جداگانه مورد بررسی قرار دادند. توابع هدف آنها که به طور جداگانه بهینه شده بود شامل مینمم کردن هزینه عملکردی سالیانه، مینمم کردن مصرف انرژی

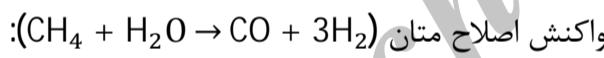

شکل ۱ شماتیکی از سیستم تولید سه‌گانه با استفاده از گازسازی زیست‌توده

$$K_1 = \frac{x_1 \times x_4}{x_2 \times x_3} \quad (6)$$

$$K_2 = \frac{x_5}{x_1^2 \times n_{\text{total}}} \quad (7)$$

$$K_3 = \frac{x_2 \times x_1^3}{x_5 \times x_3 \times n_{\text{total}}^2} \quad (8)$$

در روابط (7) و (8)، مجموع ضرایب مولی فرآورده‌ها است. برای بدست آوردن ثابت‌های تعادل از انرژی گیبس استفاده می‌شود که روابط لازم برای محاسبه این ثابت‌ها به صورت زیر بیان می‌گردد [11]:

$$\ln K = -\frac{\Delta G^\circ}{RT} \quad (9)$$

$$\Delta G^\circ_T = \sum_i v_i \Delta \bar{g}_{f,T,i} \quad (10)$$

در روابط (9) و (10)، $\bar{R}$ برابر با ثابت گازها و مقدار آن $8/314 \text{ kJ/kg.K}$ است و ΔG°_T ، انرژی استاندارد گیبس و $\Delta \bar{g}_{f,T,i}$ انرژی استاندارد تشکیل گیبس برای ترکیبات مختلف در دمای T است. با توجه به اینکه گازهای خروجی به عنوان گاز ایده‌آل در نظر گرفته شده‌اند لذا از رابطه تجربی زیر برای بدست آوردن انرژی استاندارد گیبس استفاده شده است [12]:

$$\Delta \bar{g}_{f,T} = \bar{h}_f^\circ - \dot{a}T \ln(T) - \dot{b}T^2 - \left(\frac{\dot{c}}{2}\right)T^3 - \left(\frac{\dot{d}}{2}\right)T^4 + \left(\frac{\dot{e}}{2T}\right) + \dot{f} + g\dot{T} \quad (11)$$

ثابت‌های $\dot{a}$ تا $\dot{e}$ و همچنین آنتالی تشکیل ($\bar{h}_f^\circ$) ترکیبات موجود برای محاسبه انرژی استاندارد گیبس (معادله 11) در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۱ مشخصات برخی از اجزای سیستم مدل شده

مقادیر	پارامترها
1400	دمای احتراق (K)
89	راندمان ایزنتروپیک توربین گاز (%)
87	راندمان ایزنتروپیک کمپرسور (%)
0/5	افت فشار در محفظه احتراق نسبت به ورودی (%)
85	راندمان ایزنتروپیک توربین سیکل رنکین آلی (%)
70	راندمان ایزنتروپیک پمپ سیکل رنکین آلی (%)
3	افت فشار در سمت سرد گرمکن هوا (%)
5	افت فشار در سمت گرم گرمکن هوا (%)
450	دمای ورودی به ژنراتور چیلر جذبی (K)

در رابطه بالا M_{biomass} بیانگر جرم مولکولی زیست‌توده و MC میزان رطوبت زیست‌توده را نشان می‌دهد. هم چنین ضرایب x_1, x_2, x_3, x_4 و n_{tar} در معادله (1) به ترتیب مولاریته هیدروژن، مونوکسیدکربن، بخار آب، دی‌اکسید کربن، متان و محتوای قیر است. محتوای قیر در نظر گرفته شده در محصولات حاصل از گازی سازی در این مطالعه با توجه به تحقیق تینات و همکاران [10] به صورت $CH_{1.003}O_{0.33}$ فرض شده است. معادلات موازنه جرم حاکم بر واکنش عبارت‌اند از:

$$x_2 + x_4 + x_5 + n_{\text{tar}} = 1 \quad (3)$$

$$2x_1 + 2x_3 + 4x_5 + 1.003n_{\text{tar}} = a + 2w \quad (4)$$

$$x_2 + x_3 + 2x_4 + 0.33n_{\text{tar}} = b + 2 \times m + w \quad (5)$$

معادلات (3-5) به ترتیب معادله پایستاری جرم کربن، هیدروژن و اکسیژن است. با توجه به معادلات تعادلی موجود در طی فرآیند، سه معادله دیگر از واکنش‌های تعادلی آب-گاز، متان و اصلاح متان به دست می‌آید. واکنش آب-گاز ($CO + H_2O \rightarrow CO_2 + H_2$)

است. ارزش حرارتی بالای سینگاز، از رابطه زیر به دست می‌آید [15]:

$$\text{HHV} \left(\frac{\text{MJ}}{\text{Nm}^3} \right) = 12.75[\text{H}_2] + 12.63[\text{CO}] + 39.82[\text{CH}_4] \quad (17)$$

که در آن $[\text{H}_2]$, $[\text{CO}]$ و $[\text{CH}_4]$ درصد مولی گازهای هیدروژن، مونوکسید کربن و متان است.

• سیکل رنکین آلی

همان‌گونه که در شکل 1 نشان داده شده است گازهای حاصل از احتراق سینگاز در نقطه 6b وارد اوپرатор سیکل رنکین آلی شده و این سیکل را راه اندازی می‌کند. معادلات حاکم بر اجزای سیکل رنکین آلی در حالت جريان دائم در زیر داده شده است.

اوپرатор سیکل رنکین ارگانیک:

$$\dot{m}_{6b}h_{6b} - \dot{m}_{6c}h_{6c} = \dot{m}_{3R}h_{3R} - \dot{m}_{2R}h_{2R} \quad (18)$$

توربین سیکل رنکین ارگانیک:

$$\dot{W}_T = \dot{m}_{3R}(h_{3R} - h_{4R}) \quad (19)$$

کندانسور سیکل رنکین ارگانیک:

$$\dot{m}_{\text{cooling}}(h_{\text{out,cooling}} - h_{\text{in,cooling}}) = \dot{m}_{1R}(h_{1R} - h_{4R}) \quad (20)$$

پمپ سیکل رنکین ارگانیک:

$$\eta_{\text{is,pump}} = \frac{h_{2s} - h_1}{h_2 - h_1} \quad (21)$$

• سیستم توربین گاز

اصلی‌ترین معادلات حاکم بر اجزای سیکل توربین گاز که برای مدل‌سازی ترمودینامیکی اجزای سیستم مورد استفاده قرار می‌گیرد به صورت زیر است:

$$\dot{W}_{\text{GT}} = \dot{m}_3(h_3 - h_4) \quad (22)$$

$$\eta_{\text{eva,organic}} = \frac{\dot{m}_5(h_5 - h_6)}{\dot{m}_2(h_3 - h_2)} \quad (23)$$

$$\dot{W}_{\text{comp}} = \dot{m}_1(h_2 - h_1) \quad (24)$$

$$\dot{m}_4h_4 + \dot{m}_{b_1}h_{b_1} = \dot{m}_5h_5 \quad (25)$$

لازم به ذکر است که معادلات برای حالت دائم و جريان دائم برای هر جزء به صورت یک حجم کنترل نوشته شده است. هم‌چنان برای محاسبه اگررژی شیمیایی سوت نیاز به محاسبه ضریب β و ارزش حرارتی بالای زیست‌توده است که به صورت زیر نوشته می‌شوند:

$$ex_{\text{biomass}} = \beta LHV_{\text{wood}} \quad (26)$$

$$\beta = \frac{1.044 + 0.16 \frac{Z_H}{Z_C} - 0.34493 \frac{Z_O}{Z_C} (1 + 0.0531 \frac{Z_H}{Z_C})}{1 - 0.4124 \frac{Z_O}{Z_C}} \quad (27)$$

که در آن Z_C ، Z_H و Z_O جزء جرمی کربن، هیدروژن، اکسیژن‌در زیست‌توده است. برای زیست‌توده مورد بررسی در این تحقیق (ضایعات جنگلی و چوب) با فرمول شیمیایی $\text{CH}_{1.44}\text{O}_{0.66}$ و استفاده از رابطه (15)، ارزش حرارتی بالای سوت 19980 kJ/kg بدست می‌آید.

• چیلر جذبی دو اثرب

چیلر جذبی می‌تواند برای تهویه مطبوع و اهداف خنک کاری استفاده شود. در مقایسه با سیستم تبرید تراکمی این سیستم کار محوری کمتری را برای تولید سرمایش نیاز دارد. آب-آمونیاک یک سیال کاری متداول برای استفاده در سیستم‌های جذبی و برای مقاصد تولید چندگانه است. در تحلیل سیستم از قانون بقای جرم و موازنۀ انرژی برای هر کدام از اجزاء چیلر جذبی دو اثره به صورت یک حجم کنترل استفاده شده است. قانون بقاء برای جرم کلی و بقاء

جدول 2 ثوابت معادله (11) برای محاسبه تابع گیبس [11]

CO	CO_2	CH_4	H_2O	$\bar{h}_f^\circ$ kJ/mol
-110/5	-393/5	-74/8	-241/8	
$5/619 \times 10^{-3}$	$-1/949 \times 10^{-2}$	$-4/62 \times 10^{-2}$	$-8/95 \times 10^{-3}$	α
$-1/19 \times 10^{-5}$	$3/122 \times 10^{-5}$	$-1/13 \times 10^{-5}$	$-3/672 \times 10^{-6}$	β
$6/383 \times 10^{-9}$	$-2/448 \times 10^{-8}$	$1/319 \times 10^{-8}$	$5/209 \times 10^{-9}$	γ
$-1/846 \times 10^{-12}$	$-6/946 \times 10^{-12}$	$-6/647 \times 10^{-12}$	$-1/478 \times 10^{-12}$	δ
$-4/891 \times 10^{-2}$	$-4/89 \times 10^{-2}$	$-4/891 \times 10^{-2}$	0	ϵ
$-8/684 \times 10^{-1}$	5/27	$1/411 \times 10^{-1}$	2/868	ζ
$-6/131 \times 10^{-2}$	$-1/207 \times 10^{-1}$	$-2/234 \times 10^{-1}$	$-1/722 \times 10^{-2}$	η

با نوشتگان اول ترمودینامیک برای این فرآیند و چشم‌پوشی از تغییرات انرژی جنبشی و پتانسیل و عدم انتقال حرارت بین دستگاه مولد گاز و محیط رابطه زیر را می‌توان نوشت:

$$h_{f,\text{biomass}}^\circ + w \left[h_{f,\text{moisture}}^\circ + \int_{298}^T C_{p,\text{moisture}} dT \right] = \sum_{\text{products}} x_i \left[h_{f,i}^\circ + \int_{298}^T C_{p,i} dT \right] + n_{\text{tar}} h_{f,\text{tar}}^\circ \quad (12)$$

معادله (12) دمای ناحیه تولید گاز T و دمای ورودی به دستگاه مولد گاز دمای محیط است. همچنان ظرفیت گرمایی ویژه گازها به صورت تابعی از دما در نظر گرفته شده و برای محاسبه آن از رابطه زیر استفاده شده است:

$$C_p = a + bT + cT^2 + dT^3 \quad (13)$$

ضرایب ثابت معادله (13) برای گازهای مختلف در جدول 3 آورده شده است. دسوزا سانچز [13] رابطه‌ای برای $\bar{h}_{f,\text{biomass}}^\circ$ به صورت زیر ارائه داده‌اند:

$$\bar{h}_{f,\text{biomass}}^\circ = \text{LHV} + \sum_{k=\text{prod}} [n_k(\bar{h}_f^\circ)_k] \quad (14)$$

که در آن $\bar{h}_f^\circ$ آنتالپی تشکیل محصولات تولیدشده در واکنش سوخت کامل زیست‌توده است و برای محاسبه LHV از معادله تجربی ارائه شده توسط چانیوالا و پاریخ [14] استفاده شده است که به صورت زیر بیان می‌شود:

$$\text{HHV} \left(\frac{\text{MJ}}{\text{kg}} \right) = 0.3491C + 1.1783H + 0.10051S - 0.10340 - 0.0151N - 0.0211ASH \quad (15)$$

$$\text{LHV} = \text{HHV} - 9m_H h_{fg} \quad (16)$$

ضرایب C , H , O , S , N و ASH به ترتیب درصد وزنی عناصر تشکیل‌دهنده سوت جامد، m_H درصد وزنی هیدروژن در سوت و h_{fg} آنتالپی تبخیر آب

جدول 3 مقادیر ضرایب ثابت معادله ظرفیت حرارتی ویژه [11]

d	c	b	a	
$-0/8704 \times 10^{-9}$	$0/4003 \times 10^{-5}$	$-0/1916 \times 10^{-2}$	29/11	H_2
$-2/222 \times 10^{-9}$	$0/5372 \times 10^{-5}$	$-0/1675 \times 10^{-2}$	28/16	CO
$-7/469 \times 10^{-9}$	$-3/501 \times 10^{-5}$	$5/981 \times 10^{-2}$	22/26	CO_2
$-3/595 \times 10^{-9}$	$1/055 \times 10^{-5}$	$0/1923 \times 10^{-2}$	32/24	H_2O (یخار)
$-11/01 \times 10^{-9}$	$1/269 \times 10^{-5}$	$5/204 \times 10^{-2}$	19/89	CH_4
$-2/837 \times 10^{-9}$	$0/8081 \times 10^{-5}$	$-0/1571 \times 10^{-2}$	28/90	N_2

$$ex_{ch}^{mix} = \sum_i x_i ex_{i,i}^{ch} + \bar{R}T^\circ \sum_i x_i \ln(x_i) \quad (34)$$

که در آن x_i کسر مولی جزء i ام و $ex_{i,i}^{ch}$ اگررژی استاندارد ماده خالص i ام است. روش محاسبه اگررژی شیمیایی برای هر ماده بر حسب اگررژی شیمیایی استاندارد به طور گستره‌های توسط زارگوت و همکاران [19] ارائه شده است. در چیلر جذبی برای محاسبه اگررژی شیمیایی محلول آب-آمونیاک از رابطه زیر استفاده شده است:

$$ex_{sol}^{ch} = \left(\frac{x}{M_{NH_3}} \right) ex_{NH_3}^\circ + \left(\frac{1-x}{M_{H_2O}} \right) ex_{H_2O}^\circ \quad (35)$$

که در آن x و $ex_{H_2O}^\circ$ اگررژی‌های شیمیایی آمونیاک و آب است که توسط آرندتس [20] داده شده است. با توجه به اهمیت محاسبه بازگشت-پذیری‌ها و راندمان اگررژی اجزای سیستم روابط مربوط به این پارامترها در جدول 4 آورده شده است.

3-3- مدل‌سازی اقتصادی

هدف از مدل‌سازی اقتصادی بdst آوردن توابع هزینه هر یک از اجزاء و هزینه تمام شده کل سیستم است. روش‌های زیادی برای هزینه خرید اجزاء بر حسب پارامترهای طراحی ارائه شده است. در اینجا از توابعی که توسط بجان [21]، احمدی [22] و خانمحمدی [23] با تغییراتی که منطبق با شرایط محلی و نرخ بهره ایران باشد استفاده شده است. با استفاده از رابطه زیر می‌توان نرخ هزینه واحد را بdst آورد.

$$\dot{Z} = \frac{Z_k \times CRF \times \varphi}{N \times 3600} \quad (36)$$

که Z_k هزینه خرید هر یک از اجزاست که در جدول 5 آورده شده است، CRF

جدول 4 روابط مربوط گازی از رابطه زیر محاسبه می‌شود [18]:

اجزاء سیستم	تخرب اگررژی	راندمان اگررژی
کندانسور سیکل رنکین آلی	$Ex_{D,Cond,ORC} = \dot{Ex}_{4R} - \dot{Ex}_{1R} + \dot{Ex}_{C1} - \dot{Ex}_{C2}$	$\psi_{Cond} = \frac{\dot{Ex}_{4R} - \dot{Ex}_{1R}}{\dot{Ex}_{C2} - \dot{Ex}_{C1}}$
توربین سیکل رنکین آلی	$Ex_{D,Tur,ORC} = \dot{Ex}_{3R} - \dot{Ex}_{4R} - \dot{W}_{Tur,ORC}$	$\psi_{Tur} = \frac{\dot{W}_{Tur,ORC}}{\dot{Ex}_{3R} - \dot{Ex}_{4R}}$
پمپ سیکل رنکین آلی	$Ex_{D,Pump,ORC} = \dot{Ex}_{1R} - \dot{Ex}_{2R} + \dot{W}_{pump,ORC}$	$\psi_{pump} = \frac{\dot{Ex}_{2R} - \dot{Ex}_{1R}}{\dot{W}_{pump,ORC}}$
اوپراتور سیکل رنکین آلی	$Ex_{D,Eva,ORC} = \dot{Ex}_{2R} - \dot{Ex}_{3R} + \dot{Ex}_{6b} - \dot{Ex}_{6c}$	$\psi_{Eva} = \frac{\dot{Ex}_{3R} - \dot{Ex}_{2R}}{\dot{Ex}_2 - \dot{Ex}_1}$
کمپرسور	$Ex_{D,comp} = \dot{Ex}_1 - \dot{Ex}_2 + \dot{W}_{comp}$	$\psi_{comp} = \frac{\dot{Ex}_2 - \dot{Ex}_1}{\dot{W}_{comp}}$
توربین گاز	$Ex_{D,GT} = \dot{Ex}_3 - \dot{Ex}_4 - \dot{W}_{GT}$	$\psi_{GT} = \frac{\dot{W}_{GT}}{\dot{Ex}_3 - \dot{Ex}_4}$
پیش گرمکن هوا	$Ex_{D,AP} = \dot{Ex}_2 - \dot{Ex}_3 + \dot{Ex}_5 - \dot{Ex}_6$	$\psi_{AP} = \frac{\dot{Ex}_3 - \dot{Ex}_2}{\dot{Ex}_5 - \dot{Ex}_6}$
محفظه احتراق	$Ex_{D,CC} = \dot{Ex}_4 - \dot{Ex}_{b1} - \dot{Ex}_5$	$\psi_{CC} = \frac{\dot{Ex}_5 - \dot{Ex}_4}{\dot{Ex}_{b1}}$
دستگاه مولد گاز	$Ex_{D,gasif} = \dot{Ex}_{biomass} - \dot{Ex}_{b1}$	$\psi_{gasif} = \frac{\dot{Ex}_{b1}}{\dot{Ex}_{biomass}}$
گرم کن آب	$Ex_{D,DWH} = \dot{Ex}_{6a} + \dot{Ex}_{D1} - \dot{Ex}_{D2} - \dot{Ex}_7$	$\psi_{DWH} = \frac{\dot{Ex}_{6a} - \dot{Ex}_7}{\dot{Ex}_{D2} - \dot{Ex}_{D1}}$
چیلر جذبی دو اثره	$Ex_{D,Chiller} = \dot{Ex}_{6c} - \dot{Ex}_{6d} - \dot{Ex}_{Q,Chiller}$	$\psi_{Chiller} = \frac{\dot{Ex}_{Q,Chiller}}{\dot{Ex}_{6c} - \dot{Ex}_{6d}}$

اجزاء برای هر کدام از اجزاء محلول در حالت دائم و جریان دائم به صورت زیر نوشته می‌شود:

$$\sum_{in} \dot{m}_{in} = \sum_{out} \dot{m}_{out} \quad (28)$$

$$\sum_{in} (\dot{mx})_{in} = \sum_{out} (\dot{mx})_{out} \quad (29)$$

در اینجا $\dot{m}$ دبی جرمی سیال کاری و x غلظت آمونیاک در محلول است. موازنۀ انرژی برای اجزای سیستم به صورت زیر نوشته می‌شود.

$$\dot{Q} - \dot{W} = \sum_{out} \dot{m}_{out} h_{out} - \sum_{in} \dot{m}_{in} h_{in} \quad (30)$$

اطلاعات بیشتر درباره مدل‌سازی ترمودینامیکی و موازنۀ انرژی برای اجزای چیلر جذبی دو اثره در مرجع [16] و [17] داده شده است.

2-3- تحلیل اگررژی

برای بدست آوردن اگررژی نقاط سیکل با در نظر گرفتن حجم کنترل برای هر جزء در حالت دائم می‌توان موازنۀ اگررژی را به صورت زیر نوشت:

$$\sum_{in} \dot{m}_{in} ex_{in} = \sum_{out} \dot{m}_{out} ex_{out} + \dot{I} \quad (31)$$

به طور کلی اگررژی جریان‌های مختلف از دو بخش اگررژی فیزیکی و اگررژی شیمیایی تشکیل شده است.

$$ex = ex_{ph} + ex_{ch} \quad (32)$$

اگررژی فیزیکی هر حالت از ماده به فشار و دمای آن بستگی دارد و به صورت زیر نمایش داده می‌شود:

$$ex_{ph} = (h - h^\circ) - T^\circ(s - s^\circ) \quad (33)$$

اگررژی شیمیایی محلוט گازی از رابطه زیر محاسبه می‌شود [18]:

جدول ۵ توابع هزینه هر کدام از اجزاء سیستم تولید سه‌گانه مورد بررسی [22, 24, 25]

شوابت معادله	تابع هزینه	اجزاء سیستم
$C_{11} = 71.1$	$Z_{AC} = \left(\frac{C_{11}}{C_{12} - \eta_{is,comp}} \right) r_p \ln(r_p)$	کمپرسور
$C_{12} = 0.9$		
$C_{21} = 46.08$	$Z_{CC} = \left(\frac{C_{21} \dot{m}_a}{C_{22} - 0.98} \right) (1 + \exp(C_{32} T_{comb} - C_{24}))$	محفظه احتراق
$C_{22} = 0.995$		
$C_{23} = 0.018$		
$C_{24} = 26.4$		
$C_{31} = 479.34$	$Z_{GT} = \left(\frac{C_{31}}{C_{32} - \eta_{GT}} \right) \ln \left(\frac{P_4}{P_3} \right) (1 + \exp(C_{33} T_3 - C_{34}))$	توربین گاز
$C_{32} = 0.92$		
$C_{33} = 0.036$		
$C_{34} = 54.4$		
$U = 6$	$Z_{AP} = C_{41} \left(\frac{\dot{m}_5 (h_5 - h_6)}{U \Delta T_{LM}} \right)^{0.6}$	گرمکن هوا
$C_{41} = 4122$		
-	$Z_{gasif} = 1600 (3600 \dot{m}_{biomass})^{0.67}$	دستگاه مولد گاز
-	$Z_{DWH} = 0.3 \dot{m}_{DHW}$	دستگاه مولد آب گرم
-	$Z_{Eva} = 309.14 (A_{Eva})^{0.85}$	اوپراتور سیکل ارگانیک
-	$Z_{Pump} = 200 (\dot{W}_{Pump})^{0.65}$	پمپ سیکل ارگانیک
-	$Z_{Tur} = 4750 (\dot{W}_{Tur})^{0.75}$	توربین سیکل ارگانیک
-	$Z_{Cond} = 516.62 (A_{Cond})^{0.6}$	کندانسور سیکل ارگانیک
-	$Z_{chiller} = 1144.3 (\dot{Q}_{cooling})^{0.67}$	چیلر جدی دو اثره

$$\dot{W}_{net,GT} = \dot{W}_{GT} - \dot{W}_{comp} \quad (40)$$

$$\dot{Ex}_{Q,cooling} = \dot{Q}_{ev} \cdot \left(1 - \frac{T_e}{T_{ev}} \right) \quad (41)$$

همچنین تعریف تابع هدف دوم که نرخ هزینه سیستم می‌باشد به صورت زیر است.

$$\dot{C}_{total} = \dot{Z}_{total} + \dot{C}_{biomass} \quad (42)$$

$$\dot{Z}_{total} = \dot{Z}_{AC} + \dot{Z}_{GT} + \dot{Z}_{AP} + \dot{Z}_{CC} + \dot{Z}_{gasif} + \dot{Z}_{Pump} + \dot{Z}_{Cond} + \dot{Z}_{Eva} + \dot{Z}_{Tur} + \dot{Z}_{chiller} + \dot{Z}_{DWH} \quad (43)$$

در معادله (42) هزینه زیست‌توده مصرفی است که از تحلیل داده‌های محلی و هزینه خرید چوب بدست آمده است.

4- بهینه‌سازی

4-1- بهینه‌سازی چند هدفه

در این تحقیق روش بهینه‌سازی چند هدفه با استفاده از الگوریتم ژنتیک تکاملی با توابع هدف راندمان اگزرزی (که باید بیشینه شود) و نرخ هزینه کلی سیستم (که باید کمینه شود) برای واحد تولید سه‌گانه با استفاده از یک مدل توسعه‌یافته گازسازی زیست‌توده بهمنظور تعیین پارامترهای بهینه طراحی به کار گرفته شده است. در روش‌های بهینه‌سازی چند هدفه توابع هدف متفاوتی ممکن است تعریف گردد که باید کمینه یا بیشینه شوند. این توابع هدف باید باهم در تقابل باشند به طوریکه بهبود یکی موجب تحریب تابع دیگر شود. بنابراین در این‌گونه مسائل یک حل بهینه وجود ندارد بلکه مجموعه‌ای از حل‌های بهینه بهنام حل‌های بهینه پارت‌تو یا جبهه پارت‌تو برای بهینه‌سازی‌های چند هدفه تعریف می‌شود. جبهه پارت‌تو در فضای توابع هدف در مسائل بهینه‌سازی به مفهوم مجموعه‌ای از حل‌ها است که نسبت به هم برتری ندارند ولی در فضای جستجوی جواب‌ها نسبت به بقیه جواب‌ها مقادیر بهتری را برای توابع هدف ارائه می‌دهند [26]. بیان ریاضیاتی مسئله در حالت کلی می‌تواند به این صورت باشد که، مسئله بهینه‌سازی یافتن بردار $X^* = [x_1^*, x_2^*, \dots, x_n^*]^T$ برای بهینه‌کردن تابع زیر است:

$$F(X) = [f_1(X), f_2(X), \dots, f_k(X)]^T \quad (44)$$

هزینه بازگشت سرمایه، N ساعت کارکرد سالانه هر جزء و ضریب تعمیرات و نگهداری است که معمولاً $1/06$ در نظر گرفته می‌شود. ضریب بازگشت سرمایه با نرخ بهره و سالهای کارکرد به صورت زیر رابطه دارد [18].

$$CRF = \frac{i(1+i)^n}{(1-i)^n - 1} \quad (37)$$

که i در اینجا اشاره به نرخ بهره دارد و n سالهای کارکرد است.

هم چنین جدول ۶ پارامترهای مورد نیاز مربوط به هزینه خرید و تعمیرات و نگهداری اجزاء و فاکتورهای دیگر اقتصادی را نشان می‌دهد.

3- ارزیابی سیستم

برای ارزیابی دقیق سیستم و تأثیر پارامترهای طراحی بر روی عملکرد ترمودینامیکی و اقتصادی، راندمان اگزرزی سیستم و نرخ هزینه تمام شده به عنوان دو تابع هدف در نظر گرفته شده است. این توابع هدف در معادلات (38) و (42) نشان داده شده است.

$$\psi = \frac{\dot{Ex}_{Q,domestic} + \dot{W}_{net,ORC} + \dot{W}_{net,GT} + \dot{Ex}_{Q,cooling}}{\dot{Ex}_{biomass}} \quad (38)$$

رابطه (38) راندمان اگزرزی سیستم تولید سه‌گانه را به عنوان یکی از توابع هدف نشان می‌دهد. کار سیکل رنکین آلی و اگزرزی زیست‌توده از روابط (19) و (22) بدست می‌آید. برای بدست آوردن اگزرزی آب گرم تولیدی، کارخالص توربین گاز و اگزرزی سرمایش به ترتیب از روابط (41-39) استفاده می‌شود.

$$\dot{Ex}_{Q,domestic} = \dot{m}_{D_1} (ex_{D_2} - ex_{D_1}) \quad (39)$$

جدول 6 فاکتورهای اقتصادی

پارامترهای اقتصادی	مقدار
نرخ بهره (%)	12
سالهای کارکرد (سال)	20
ضریب تعمیرات و نگهداری	1/06
ساعت‌های عملکرد در سال (ساعت)	8000
ارزش حرارتی زیست‌توده چوب (kJ/kg)	19980

[29] و مدل‌سازی داتا و همکاران [11] استفاده شده است. جدول 8 مقایسه ترکیبات سینگاز تولید شده در مدل‌سازی حاضر، نتایج آزمایشگاهی و کارهای دیگران را نشان می‌دهد.

همان‌گونه که دیده می‌شود یک تطابق منطقی بین نتایج مدل‌سازی حاضر و نتایج آزمایشگاهی‌جاوه‌مکاران [30] وجود دارد. بیشترین انحراف از نتایج آزمایشگاهی مربوط به منواکسیدکربن است. محاسبات نشان می‌دهد که ریشه میانگین مربعات خطای نتایج آزمایشگاهی و نتایج مدل‌سازی حاضر 2/91 است. همچنین خطای نتایج مدل‌سازی حاضر با کار داتا و همکاران 2/52 است. [11]

5-2- نتایج حاصل از مدل‌سازی سیستم

در این بخش نتایج حاصل از مدل‌سازی سیستم تولید سه‌گانه ارائه می‌شود. در بخش اول تحلیل پارامتری سیستم برای بررسی رفتار توابع هدف صورت گرفته است و در مرحله دوم با استفاده از بهینه‌سازی چند هدفه نقاط بهینه عملکردی سیستم بدست آمده است. جدول 9 نتایج حاصل از محاسبات تخریب اگزرزی و راندمان اگزرزی هر جزو از سیستم آورده شده است. نتایج جدول 7 متغیرهای تصمیم‌گیری و بازه‌های منطقی آنها

دلیل	محدودیت
محدودیت ترمودینامیکی	$950K < T_{\text{gasif}} < 1150K$
محدودیت متالوژیکی	$1300K < T_{\text{comb}} < 1450K$
محدودیت انتقال حرارت در گرمکن‌ها	$1250K < T_3 < 1350K$
محدودیت زیست‌توده	$0.1 < MC < 0.3$
محدودیت طراحی	$0.3 < x_{\text{bypass}} < 0.8$
محدودیت هزینه	$7 < r_p < 11$
محدودیت ترمودینامیکی	$800 < P_{3R} < 5000$
محدودیت ترمودینامیکی	$400 < T_{\text{gen}} < 500$

جدول 8 مقایسه بین ترکیبات سینگاز مدل‌سازی و نتایج آزمایشگاهی برای دمای گازی سازی °C 800

دادا [11]	ترکیبات سینگاز	مدل حاضر	نتایج آزمایشگاهی [30]	محتوای رطوبت (درصد مولی)
18/03	17	17/6	H ₂	
18/51	18/4	20/08	CO	
11/43	10/6	10/78	CO ₂	
0/11	1/3	1/13	CH ₄	
51/92	52/7	50/42	N ₂	

جدول 9 نتایج محاسبات بازنگشت ناپذیری‌ها و راندمان اگزرزی

جزء سیستم	تخریب اگزرزی (kW)	راندمان اگزرزی (%)
کندانسور سیکل رنکین آلی	55	83/04
توربین سیکل رنکین آلی	96/42	52/82
پمپ سیکل رنکین آلی	88/48	9/77
اوپراتور سیکل رنکین آلی	27/72	1632
کمپرسور	91/34	183/8
توربین گاز	97/74	90/36
پیش گرمکن‌ها	89/69	382/2
محفظه احتراق	59/96	4726
دستگاه مولد گاز	64/78	5722
گرم کن آب	72/12	157/4
چیلر جذبی دو اثره	74/1	8/89

که شامل m قید نامساوی

$$g_i(X) \leq 0, \quad i = 1 \dots m \quad (45)$$

و P قید مساوی به صورت زیر است.

$$h_j(X) = 0, \quad j = 1 \dots p \quad (46)$$

که در آن $X \in \mathbb{R}^n$ بردار متغیرهای تصمیم‌گیری و $F(X) \in \mathbb{R}^k$ بردار توابع هدف است که باید کمینه یا بیشینه شوند. در این روش برای سرعت بخشیدن به یافتن حل‌های بهینه از الگوریتم ژنتیک استفاده شده است. الگوریتم ژنتیک با استفاده از روش تکراری و استراتژی جستجوی اتفاقی با پارامترهای طراحی و متغیرهای تصمیم‌گیری هستند که از میان آنها حل بهینه انتخاب می‌شود [27].

2-4- روش شبکه عصبی GMDH

در این مطالعه از نرم‌افزار EES جهت مدل‌سازی سیستم تولید سه‌گانه استفاده شده است و بهینه‌سازی توسط نرم‌افزار متلب انجام شده است. برای پیاده‌سازی روش بهینه‌سازی ابتدا از طریق اجرای برنامه خروجی‌های مورد نیاز از نرم‌افزار EES بدست آمده است، سپس برای محاسبه توابع هدف به صورت تحلیلی از الگوریتم شبکه‌های عصبی GMDH کمک گرفته شده‌نهایتاً به کمک یک کد توسعه‌یافته‌در نرم‌افزار متلب مقادیر بهینه توابع هدف بدست آمده است. در این مطالعه یک گروه شامل 2500 داده انتخاب شده است که 1500 داده از آنها برای آموزش¹ و 1000 داده بقیه برای تست² مدل در روش شبکه عصبی GMDH استفاده شده است که نهایتاً دو چندجمله‌ای³ برای توابع هدف حاصل می‌شود که در بهینه‌سازی چند هدفه این عبارت‌های چندجمله‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرند [28].

3-4- متغیرهای تصمیم‌گیری

متغیرهای تصمیم‌گیری از مطالعه پارامتری سیستم و تأثیرات آنها بر روی توابع هدف تعیین شده‌اند. در این مطالعه با توجه به تحلیل پارامتری سیستم هشت متغیر تأثیرگذار بر عملکرد سیستم در نظر گرفته شده است. این پارامترها عبارت‌اند از دمای گازسازی زیست‌توده (T_{gasif})، دمای احتراق (T_{comb})، دمای ورودی به توربین گاز (T_3)، محتوای رطوبت زیست‌توده (MC)، نسبت دبی برداشتی برای سیکل رنکین آلی و چیلر جذبی (x_{bypass} ، نسبت فشار کمپرسور (r_p)، دمای ورودی به ژنراتور چیلر جذبی (T_{gen}) و بیشینه فشار عملکردی سیکل رنکین آلی (P_{3R}) که به عنوان متغیرهای تصمیم‌گیری انتخاب شده‌اند. جدول 7 بازه تغییرات منطقی برای هر کدام از پارامترها و همچنین قیدهای مربوطه را نشان می‌دهد.

5- بحث و بررسی نتایج

5-1- اعتبارسنجی مدل

مدل‌سازی دستگاه مولد سینگاز از زیست‌توده مهم‌ترین بخش از مدل‌سازی ترمودینامیکی سیستم مورد مطالعه است. برای اعتبارسنجی مدل ترمودینامیک تعادلی توسعه‌یافته، نتایج با پژوهش دیگر محققان مقایسه شده است. برای تعیین میزان خطای مدل‌سازی انجام شده، از ریشه میانگین مربعات خطای ترکیبات سینگاز با ترکیبات حاصل از نتایج آزمایشگاهی جایا

1- Train

2- Test

3- Polynomial

و گرم در این جزء است.

جدول 10 و 11 به ترتیب مشخصات نقاط عملکردی چیلر جذبی دو اثره و دیگر نقاط سیستم را نشان می‌دهند.

نشان‌دهنده آن است که بیشترین تخریب اگررژی در دستگاه مولد گاز و محفظه احتراق رخی دهد. همچنین کمترین راندمان اگررژی مربوط به اوپراتور سیکل رنگین آلی است که به سبب اختلاف زیاد دما بین جریان سرد

جدول 10 مشخصات ترمودینامیکی نقاط مختلفی مربوط به چیلر جذبی دو اثره

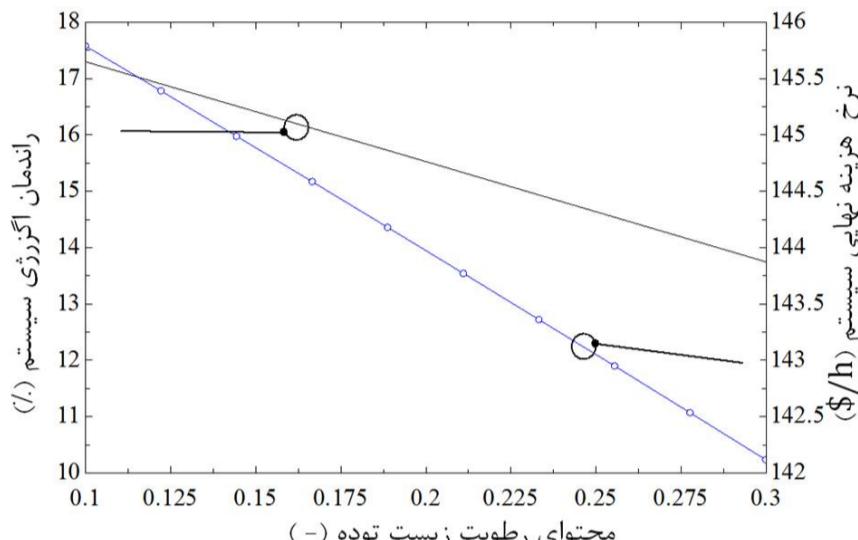
نقاط	دبی (kg/s)	دما (K)	فشار (kPa)	آنالپی (kJ/kg)	آنتروپی (kJ/kgK)	کسر جرمی (-)
1ch	1	279/2	250	-199/5	-0/0683	0/6
2 ch	1	280/1	400	-197/6	-0/0629	0/6
3 ch	0/8	350/1	400	861/4	3/286	0/6
4 ch	0/64	387/8	400	1959	6/224	0/6
5 ch	0/2137	402	400	1576	5/592	0/99
6 ch	0/2137	272/1	400	1231	4/533	0/99
7 ch	0/1202	299/2	400	1336	4/903	0/99
8 ch	0/2137	271/4	400	979/4	3/609	0/99
9 ch	0/3339	271/3	400	388/9	1/443	0/99
10 ch	0/3339	259/5	250	388/9	1/514	0/99
11 ch	0/3339	259/7	250	1058	4/081	0/99
12 ch	0/4263	407/8	400	2266	6/678	0/4
13 ch	0/4263	360/6	400	618/5	2/423	0/4
14 ch	0/6661	353/2	400	493/7	2/074	0/4
15 ch	0/6661	174	400	-778/1	-2/702	0/4
16 ch	0/6661	174/1	250	-778/1	-2/701	0/4
17 ch	0/2	280/1	400	-197/6	-0/0629	0/6
18 ch	0/2	300/1	400	71/51	0/849	0/6
19 ch	0/8	280/1	400	-197/6	-0/0629	0/6
20 ch	0/64	350/1	400	861/4	3/286	0/6
21 ch	0/16	350/1	400	861/4	3/286	0/6
22 ch	0/36	319/2	400	422/5	1/98	0/6
23 ch	0/2398	339/2	400	271/9	1/436	0/4

جدول 11 مشخصات ترمودینامیکی نقاط مختلفی مربوط به سیکل توربین گاز و سیکل رنگین آلی

نقاط	دبی (kg/s)	دما (K)	فشار (kPa)	آنالپی (kJ/kg)	آنتروپی (kJ/kgK)	اگررژی (kJ/kg)
b1	1/869	298/2	-	-	-	4460
1	4/815	101/3	298/2	305/8	6/811	1/823
2	4/815	911/9	601	623/3	6/903	291/8
3	4/815	884/54	1250	1370	7/739	789
4	4/815	101/8	748/8	785/4	7/784	191/2
5	6/684	106/63	1400	1614	8/499	824/8
6	6/684	101/3	940/3	1032	7/997	392/7
6a	1/337	101/3	940/3	1032	7/997	392/7
6b	5/347	101/3	940/3	1032	7/997	392/7
6c	5/347	101/3	400	414/3	7/029	63/73
6d	5/347	101/3	373	385/5	6/955	57/16
7	5/347	101/3	400	414/3	7/029	63/73
1R	3/145	1555	313	390/6	1/645	323/9
2R	3/145	4200	314	395/8	1/647	328/5
3R	3/145	4200	353/7	1474	4/728	487/6
4R	3/145	1555	313	1370	4/773	370/8
D1	36/67	202/6	308	146/6	0/505	0/59
D2	36/67	202/6	338	272/1	0/8935	10/23

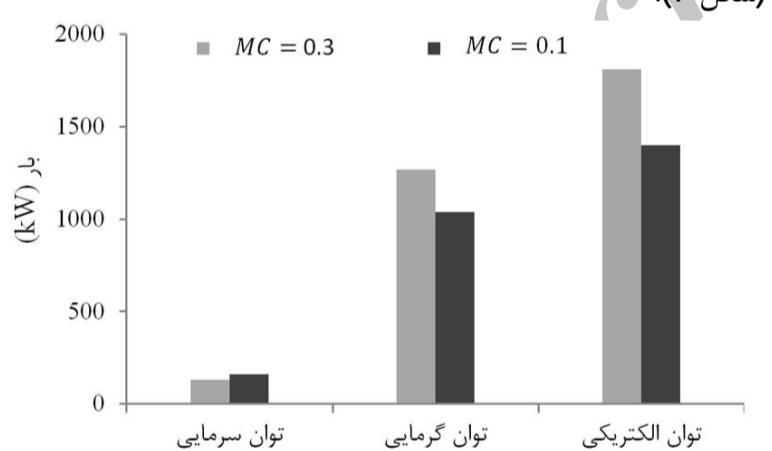

شکل 4 تأثیر دمای گازی سازی بر خروجی‌های سیستم تولید سه‌گانه

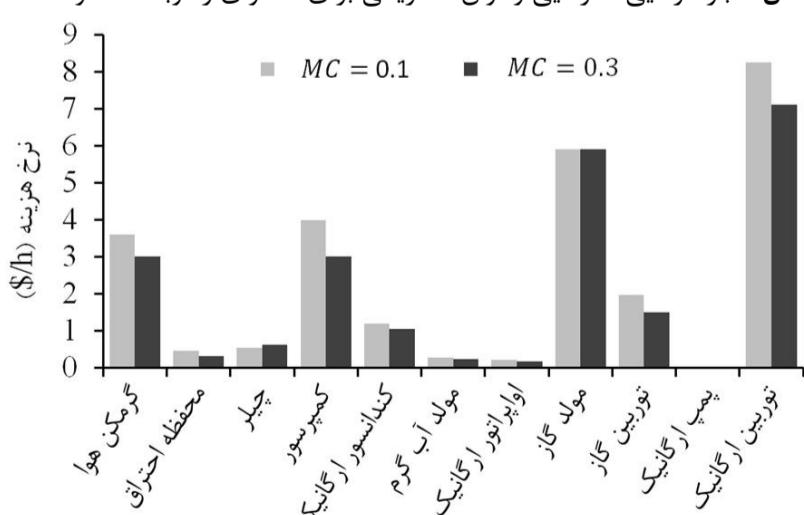

شکل 5 اثرات تغییر محتوای رطوبت بر روی هزینه کلی سیستم و راندمان اگررژی برای پی بردن به علت کاهش هزینه و راندمان سیستم با افزایش دمای گازی-سازی نمودار هریک از اجزاء و همچنین بار حرارتی و الکتریسیته تولیدی با محتوای رطوبت در نمودار شکل 6 نشان داده شده است.

نمودار شکل 6 نشان می‌دهد که افزایش رطوبت زیست‌توده کاهش توان الکتریکی و حرارتی را به دنبال دارد و به صورت جزئی توان سرمایش را افزایش می‌دهد. همچنین نتایج تحلیل هزینه‌ها برای هر کدام از اجزاء نشان‌دهنده کاهش هزینه هر کدام از اجزاء با افزایش نسبت محتوای رطوبت است (شکل 7).

شکل 6 بار گرمایی، سرمایی و توان الکتریکی برای محتوای رطوبت 0/1 و 0/3

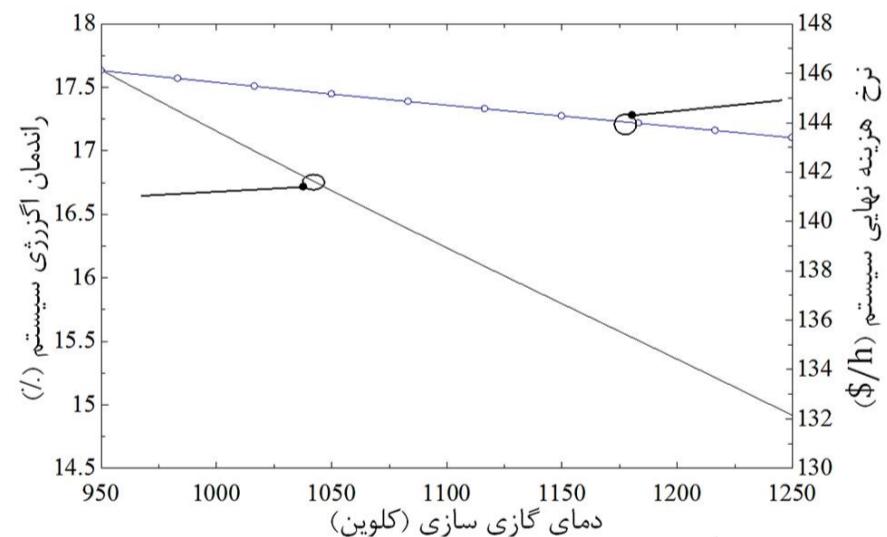
شکل 7 نرخ هزینه برای هریک از اجزاء سیکل در دو محتوای رطوبت مختلف

3-5- مطالعه پارامتری سیستم

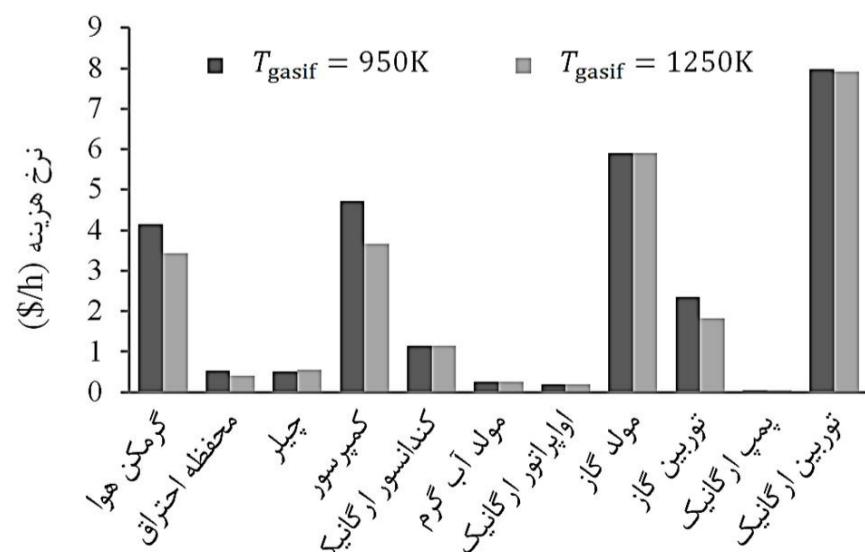
برای تعیین اثرات پارامترهای کلیدی بر روی عملکرد سیستم، مطالعه پارامتری روی سیستم انجام شده است. با توجه به اینکه دمای گازی‌سازی تأثیر مهمی بر درصد اجزاء سینگاز تولیدی دارد، برای بررسی تأثیرات، این پارامتر از 950 K تا 1250 K تغییر کرده است. شکل 2 نتایج این تغییرات را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود افزایش دمای گازی‌سازی همزمان کاهش هزینه و کاهش راندمان اگررژی سیستم را به دنبال خواهد داشت.

با توجه به اینکه تغییرات دمای گازی‌سازی اثر مستقیم بر درصد گازهای تولید شده (سینگاز) دارد نتیجتاً بر هوای نیاز برای احتراق کامل در محفظه احتراق نیز تأثیرگذارد. به عنوان مثال با افزایش دما در بازه مورد نظر دیده می‌شود که هوای نیاز برای احتراق از 5/88 kg/s تا 7/57 kg/s کاهش می‌یابد با توجه به اینکه توابع هزینه هر جزء با دبی جریان همبستگی قوی دارد کاهش این دبی منجر به کاهش هزینه خرید محفوظه احتراق، توربین گاز، کمپرسور و مبدل حرارتی دما بالا و دستگاه تولید آب گرم خواهد شد و در نتیجه کاهش نرخ هزینه کل سیستم را به دنبال خواهد داشت (شکل 3). هم‌چنین همانطور که شکل 4 نشان می‌دهد با بالا رفتن دمای گازی‌سازی، توان الکتریکی و توان گرمایی کاهش پیدا می‌کند و با ثابت ماندن توان سرمایش سیستم و دبی زیست‌توده، راندمان اگررژی سیستم کم می‌شود.

رطوبت زیست‌توده بهدلیل تغییر جزئی مولی سینگازه تولیدی، بر روی عملکرد سیستم تأثیرات مهمی دارد. همانطور که نمودار شکل 5 نشان می‌دهد با افزایش محتوای رطوبت از 0/1 تا 0/3 هزینه کلی سیستم و راندمان قانون دوم کاهش قابل ملاحظه‌ای داشته است که نشان‌دهنده تقابل دوتابع هدف است.

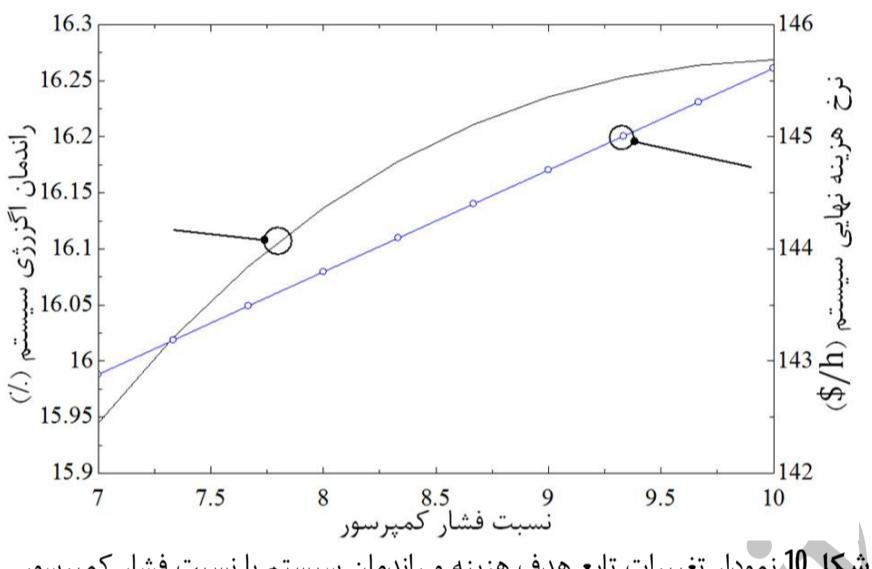
شکل 2 تأثیر تغییر دمای گازی سازی بر روی تابع هدف هزینه و راندمان اگررژی

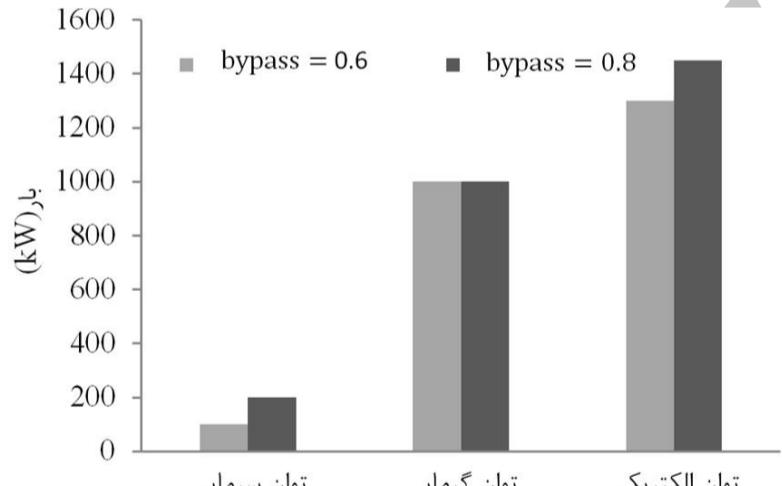
شکل 3 تأثیر دمای گازی سازی بر هزینه اجزاء سیستم تولید سه‌گانه

اگررژی بالاتر به سیستم هزینه بالاتری را تحمل می‌کند که بر لزوم بینه‌سازی چند هدفه سیستم تولید سه‌گانه تاکید دارد. متغیر تصمیم‌گیری دیگر که بر توان خروجی سرمایش، گرمایش و الکتریسیته و عملکرد کلی سیستم تأثیرگذار است نسبت دبی برداشتی برای سیکل رنکین آلی و چیلر جذبی است. شکل 11 نشان می‌دهد افزایش نسبت دبی جریان برداشتی برای سیکل رنکین آلی و چیلر جذبی دو اثره افزایش کار خروجی از سیکل رنکین آلی شده همچنین توان خنک‌کاری چیلر جذبی را افزایش می‌دهد ولی از طرفی موجب ثابت ماندن توان خروجی مولد آب گرم می‌شود.

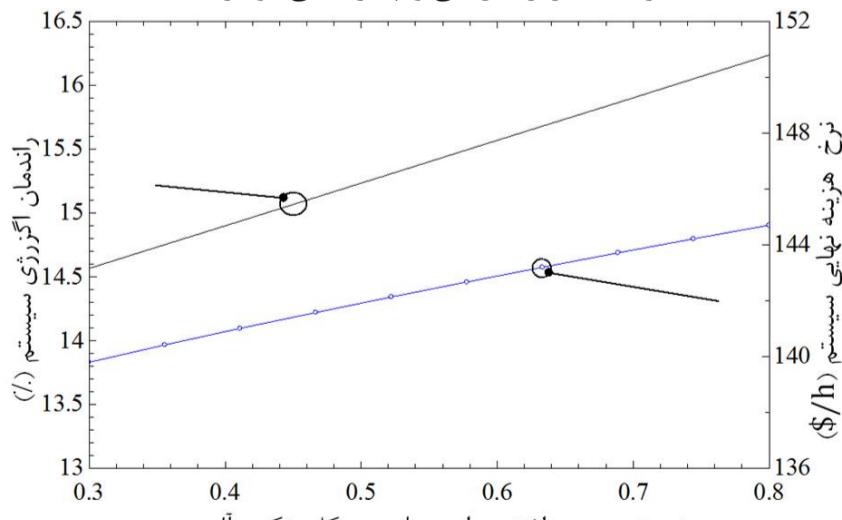
با افزایش دبی جریان برداشتی برای سیکل رنکین آلی و چیلر جذبی دوازه ابری گرمایی تولید شده با ثابت ماندن دبی آب گرم تولیدی و دمای آب خروجی ثابت، بدون تغییر می‌ماند ولی با افزایش بار سرمایی و توان الکتریکی همراه است و نتیجتاً این تغییرات با ثابت ماندن دبی زیست‌توده ورودی به واحد تولید گاز در $0/8 \text{ Kg/s}$ موجب افزایش راندمان سیستم می‌شود که در شکل 12 این تغییرات قابل مشاهده است.

شکل 10 نمودار تغییرات تابع هدف هزینه و راندمان سیستم با نسبت فشار کمپرسور

شکل 11 تغییرات بار حرارتی، برودتی و الکتریسیته در دو نسبت دبی جریان برداشتی برای سیکل رنکین آلی و چیلر جذبی دو اثره

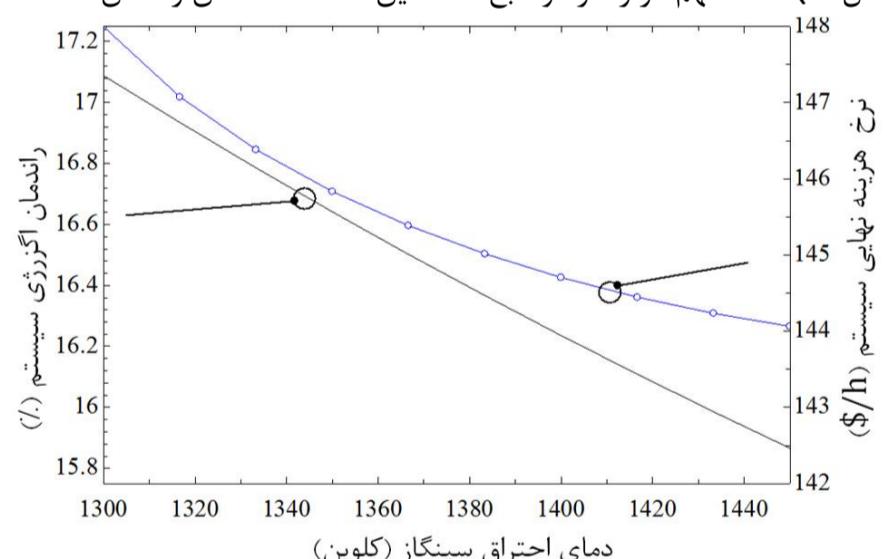
شکل 12 تغییرات تابع هدف با نسبت دبی جریان کنار گذر

دمای احتراق رابطه مستقیم با دبی هوای مورد نیاز برای احتراق دارد و در نتیجه اثراتی که بر روی دبی هوا و عملکرد توربین گاز و کمپرسور می‌گذارد، از پارامترهای مهم طراحی و تصمیم‌گیری است. برای بررسی تغییرات این پارامتر بر روی عملکرد سیستم دمای احتراق از 1300K تا 1450K تغییر داده شده است. همان‌گونه که شکل 8 نشان می‌دهد افزایش راندمان کلی سیستم به افزایش هزینه منجر خواهد شد که نشان از تقابل بین تابع هدف نرخ هزینه سیستم و راندمان اگررژی است.

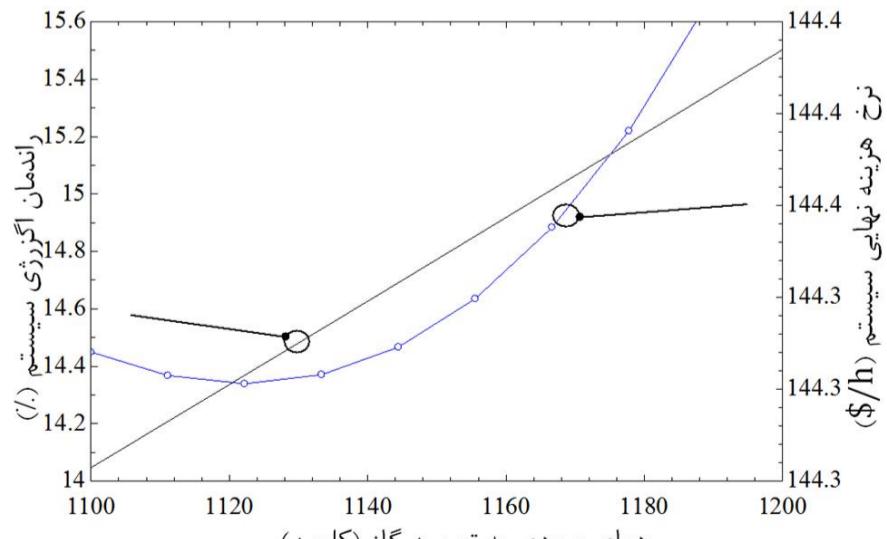
در شکل‌بندی مورد مطالعه دمای ورودی به توربین گاز وابسته به دمای احتراق است. با توجه به اینکه در توربین گاز با احتراق خارجی، دمای ورودی به توربین نقش ماکزیمم دمای سیکل را در توربین گاز ساده دارد از پارامترهای مهم در طراحی سیستم به حساب می‌آید. در اینجا این دما بین 1100K تا 1200K تغییر داده شده است که نتایج آن در شکل 9 آورده شده است.

همانطور که نمودار شکل 9 نشان می‌دهد در بازه 1100K تا 1120K هزینه کلی سیستم مقداری کاهش داشته است و بعد از آن تا دمای 1200K روند افزایشی را دنبال می‌کند و راندمان سیستم هم به صورت خطی افزایش پیدا می‌کند. قابل ذکر است که در بازه وسیعی از تغییرات دما تابع هزینه با تابع راندمان با هم تقابل دارند که این رفتار در بینه‌سازی دو هدفه سیستم بسیار ضروری است.

نسبت فشار کمپرسور به دلیل افزایش آنتالپی هوای ورودی به محفظه احتراق و کار محوری اثرات متفاوتی بر عملکرد سیستم دارد. نتایج نشان می‌دهد که با افزایش فشار تا حدود $8/5$ راندمان با شبکه تندی افزایش می‌یابد و بعد از آن به حالت ملاجمتی افزایش دارد. همچنین هزینه کلی سیستم به طور خطی و پیوسته با افزایش نسبت فشار بالاتر می‌رود (شکل 10). نکته مهم در رفتار دو تابع هدف این است که داشتن راندمان

شکل 8 نمودار تغییرات تابع هدف هزینه و راندمان سیستم با دمای احتراق

شکل 9 تغییرات نرخ هزینه و راندمان سیستم با تغییرات دمای ورودی به توربین گاز

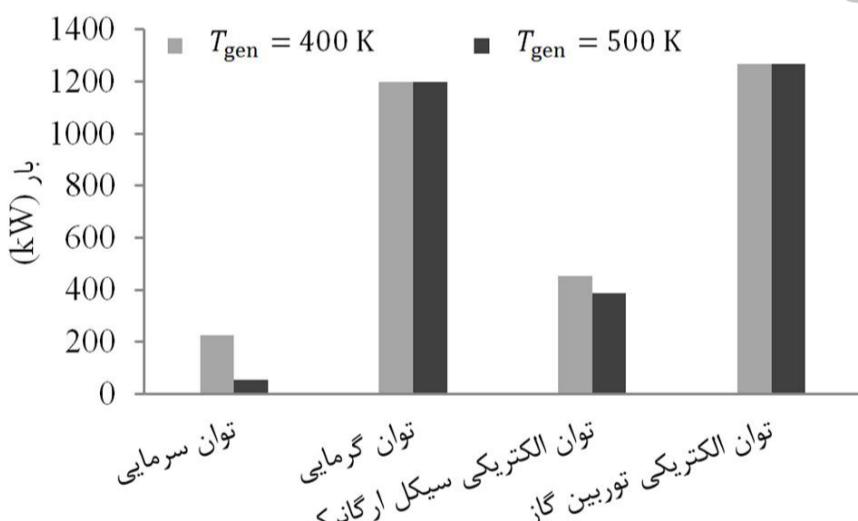
با تحلیل دقیق‌تر می‌توان دریافت که افزایش دمای ورودی به ژنراتور چیلر جذبی بر روی مولد آب گرم تاثیری ندارد ولی کاهش توان الکتریکی خروجی از توربین رنکین آلی و بار سرمایشی چیلر جذبی دو اثره را به همراه دارد. این تغییرات در ثابت ماندن دبی زیست‌توده ورودی به سیستم موجب افت راندمان سیستم می‌شود. (شکل 15)

در سیستم مورد مطالعه از سیال R123 به عنوان سیال کاری در سیکل رنکین آلی استفاده شده است. بر این اساس پارامترهای دیگر که در این مسئله به عنوان متغیر طراحی در نظر گرفته شده است فشار ماکزیمم سیکل رنکین آلی است که تأثیر عمده در عملکرد سیکل رنکین آلی و کار خروجی از آن دارد. برای بررسی اثر این پارامتر، فشار ماکزیمم در بازه 3000kPa تا 4000kPa متغیر در نظر گرفته شده است. همان‌گونه که از نمودار شکل 16 می‌توان دید افزایش فشار سیکل رنکین آلی همزمان هزینه کلی و راندمان سیستم را افزایش می‌دهد.

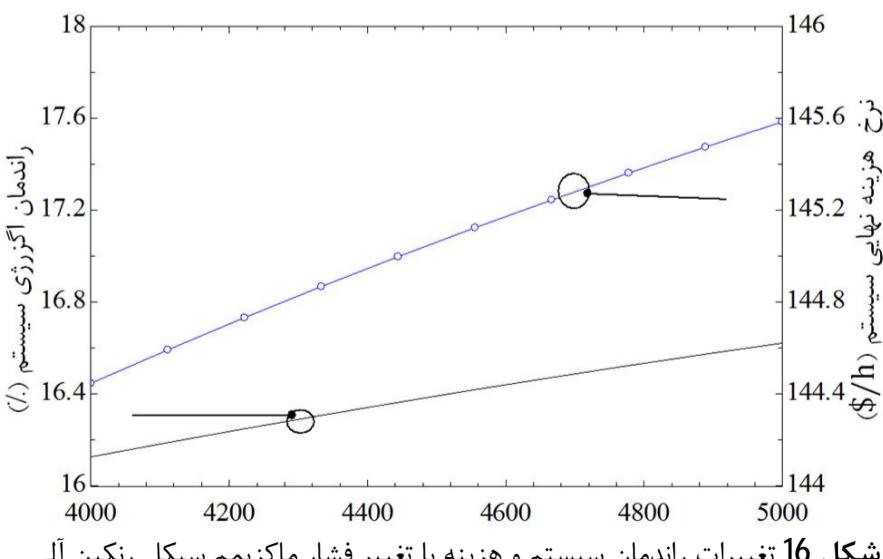
با توجه به مطالعه پارامتری صورت گرفته می‌توان دید که در همه موارد با تغییر پارامترهای طراحی یک تقابل بین توابع هدف تعريف شده در سیستم تولید سه‌گانه با گازی‌سازی از زیست‌توده وجود دارد. به این معنی که بهبود یک تابع هدف تخریب تابع دیگر را به دنبال دارد، که همین امر بینه‌سازی چند هدفه را ضروری می‌سازد که در ادامه به آن پرداخته می‌شود.

5-4- بهینه سازی

نمودار جبهه پارتی برای دو تابع هدف و در بازه تغییرات متغیرهای تصمیم‌گیری در شکل 17 رسم شده است. همانطور که دیده می‌شود با افزایش راندمان سیستم هزینه تمام شده افزایش پیدا می‌کند. نقطه A روی منحنی نقطه‌ای است که بهینه‌ترین حالت را برای هزینه بدون در نظر گرفتن راندمان

شکل 15 تغییرات بار سرمایشی و گرمایشی و توان الکتریکی با تغییر دمای ورودی به ژنراتور چیلر جذبی

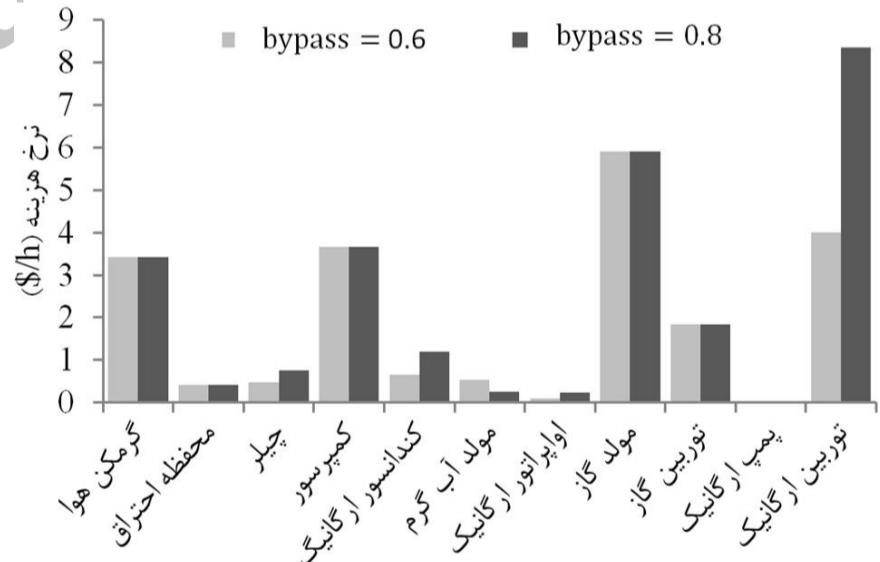

شکل 16 تغییرات راندمان سیستم و هزینه با تغییر فشار ماکزیمم سیکل رنکین آلی

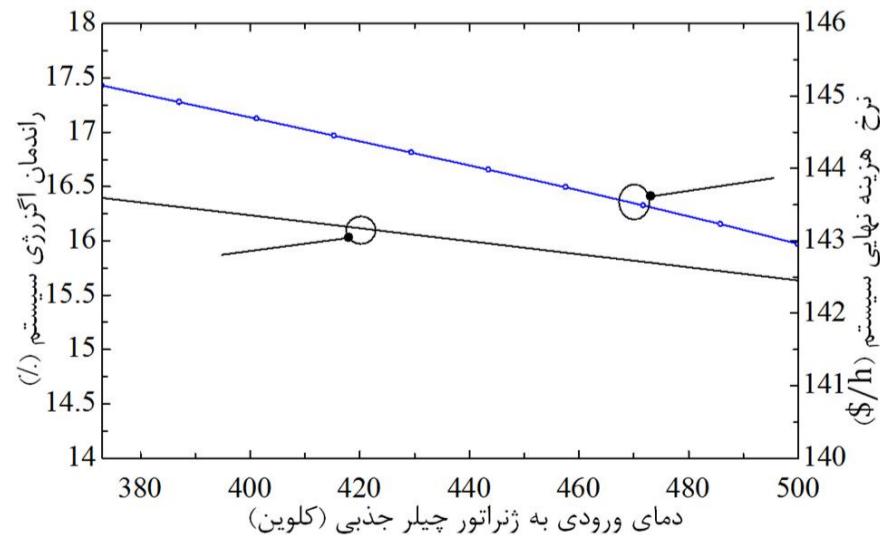
با بررسی نمودار تغییرات هزینه هر کدام از اجزاء در دو دبی مختلف کنار گذر دیده می‌شود که هزینه تمام اجزاء بجز چیلر جذبی دو اثره، اوپرатор سیکل رنکین آلی، کندانسور سیکل رنکین آلی و توربین سیکل رنکین آلی با افزایش نسبت دبی جریان کنار گذر ثابت می‌ماند. به عنوان مثال نتایج نشان می‌دهد که در دبی کنار گذر 0/8 kg/s و 0/6 kg/s هزینه برای چیلر جذبی دو اثره از 0/47 \$/h به 0/76 \$/h برای کندانسور سیکل رنکین آلی از 0/66 \$/h به 1/19 \$/h، اوپرатор سیکل رنکین آلی از 0/1 \$/h به 0/23 \$/h و همچنین برای توربین سیکل رنکین آلی از 4 \$/h به 8/36 \$/h افزایش پیدا می‌کند. تحلیل نتایج حاصل شده توربین قویاً به کار خروجی از آن بستگی دارد و به صورت نمایی تغییر می‌کند به این علت افزایش نسبت کنار گذر باعث افزایش آنتالپی ورودی به اوپرатор سیکل رنکین آلی شده و با افزایش کار خروجی توربین افزایش هزینه را به دنبال خواهد داشت (شکل 13).

همچنین شکل 12 نیز تغییرات توابع هدف را با نسبت دبی جریان کنار گذر نشان می‌دهد.

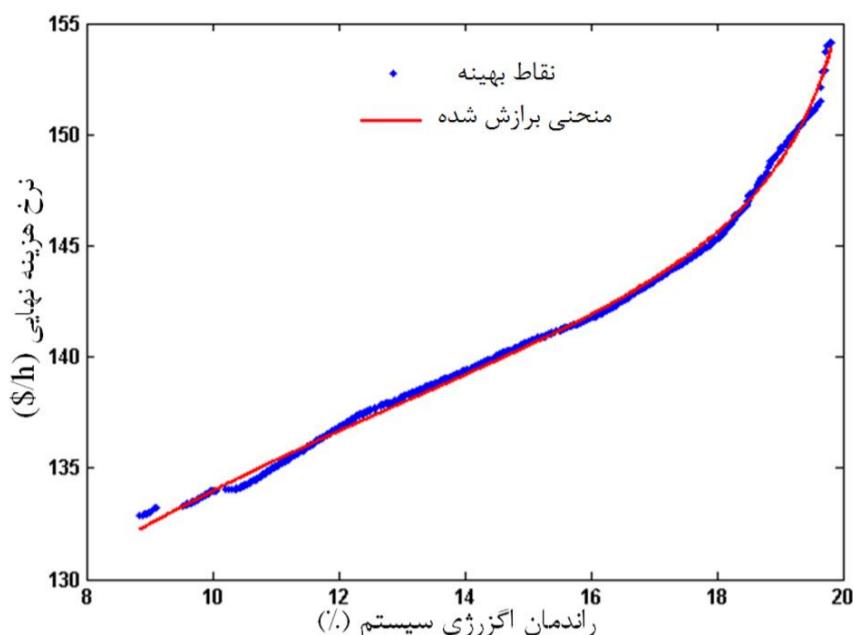
یک پارامتر کلیدی دیگر در طراحی سیستم تولید سه‌گانه مورد بررسی خصوصاً چیلر جذبی دو اثره، دمای ورودی به ژنراتور چیلر جذبی است که در سیستم مذکور به عنوان یک پارامتر طراحی در نظر گرفته شده است. با توجه به شرایط حاکم بر مسئله و اینکه برای جلوگیری از تشکیل اسیدهای خورنده دمای گازهای خروجی از دودکش نمی‌تواند کمتر از 373 (نقطه شبنم بخارات موجود در گازها) باشد، لذا بازه تغییرات دمای ورودی به ژنراتور چیلر جذبی از K 400 تا K 500 در نظر گرفته شده است. نتایج نشان دهنده آن است که کاهش دمای ورودی به ژنراتور چیلر جذبی کاهش راندمان سیستم و کاهش هزینه کلی سیستم را به دنبال دارد (شکل 14).

شکل 13 تغییرات هزینه هریک از اجزاء در دو نسبت کنار گذر مختلف

شکل 14 اثرات دمای ورودی به ژنراتور چیلر جذبی دو اثره بر روی دو تابع هدف

شکل 18 منحنی برآش شده بر نقاط پرتو

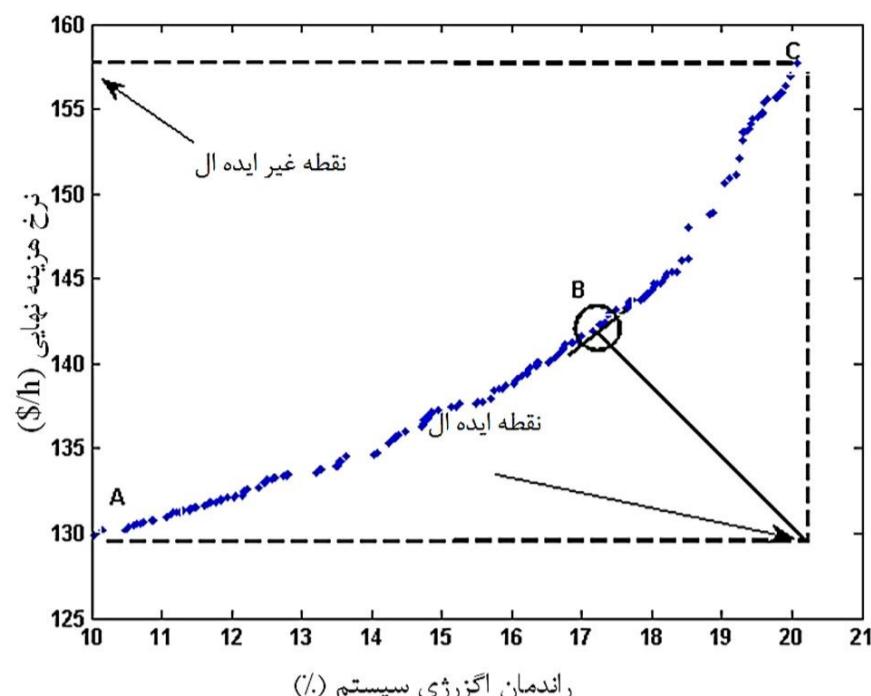
همچنین برای منحنی برآش شده تابعی بدست آمده که در بازه تغییرات راندمان اگزرژی از 10% تا 20% معتبر است. این تابع می‌تواند برای پیش‌بینی راندمان اگزرژی بهینه سیستم بر حسب نرخ هزینه نهایی کمک فراوانی به طراحان سیستم برای تعیین نقطه بهینه طراحی بر حسب متغیرهای تصمیم‌گیری انجام دهد.

$$\dot{C}_{\text{total}}(\psi) = \frac{-1/94 \times 10^4 \psi^4 + 4/09 \times 10^5 \psi^3 + 4/28 \times 10^4 \psi^2 + 4414\psi + 2224}{\psi^5 - 185/9\psi^4 + 3786\psi^3 - 9572\psi^2 + 7/76 \times 10^4 \psi - 2 \times 10^5} \quad (37)$$

6-نتیجه‌گیری

زیست‌توده یکی از منابع پاک در دسترس و تجدیدپذیر انرژی است که از منابع مختلف قابل استخراج است. انرژی زیست‌توده می‌تواند توسط احتراق مستقیم یا فرایند گازی‌سازی مورد استفاده قرار گیرد. مدل‌سازی دقیق گازی‌سازی زیست‌توده به سبب واکنش‌های پیچیده در فرایند گازی‌سازی اهمیت فراوانی دارد. در این مقاله از یک مدل دقیق شامل در نظر گرفتن محتوای قیر در محصولات گازی‌سازی استفاده گردید که نتایج نشان‌دهنده‌میانگین مرباعات خطابین مدل عددی و نتایج آزمایشگاهی 2/91 است. برای ارزیابی دقیق سیستم تحلیل پارامتری بر روی متغیرهای طراحی انجام شد که تمام موارد نشان‌دهنده تقابل بین دو تابع هدف تعريف شده یعنی راندمان اگزرژی سیستم و نرخ هزینه سیستم است. موارد زیر مهم‌ترین نتایج حاصل از این مطالعه است:

- تحلیل هزینه نشان می‌دهد که بخش اعظمی از نرخ هزینه سیستم مربوط به سوخت است که با استفاده از داده‌های محلی 117 \$/h محاسبه شده است.

شکل 17 نمودار جبهه پارتو برای توابع هدف بر حسب تغییرهای تصمیم‌گیری

به عنوان تابع هدف نشان می‌دهد. همچنین نقطه C بهینه‌ترین نقطه را نشان می‌دهد وقتی که فقط راندمان سیستم تابع هدف باشد. واضح است که هر دو تابع هدف نمی‌توانند همزمان در بهینه‌ترین حالت خود باشند، چنانکه در شکل 17 دیده می‌شود نقطه ایده‌ال که دارای این مشخصات است جزء نقاط حل مسئله و بر روی منحنی پارتو نیست.

اگر چه که همه نقاط روی منحنی حل‌های بهینه مسئله می‌باشند ولی نزدیک‌ترین نقطه به نقطه ایده‌ال از نظر فاصله بر روی منحنی پارتو را می‌توان به عنوان یک حل مطلوب نهایی در نظر گرفت. همانطور که دیده می‌شود با دور شدن از نقطه B و حرکت به سمت نقطه C تابع هزینه افزایش می‌یابد و با حرکت از B به سمت نقطه A دیده می‌شود که راندمان افت قابل ملاحظه‌ای دارد. در نتیجه می‌توان استنباط کرد که نقطه B نقطه‌ای است که هم از نظر هزینه تمام شده و هم راندمان سیستم نزدیک‌ترین حالت به نقطه ایده‌ال را دارا است. نکته دیگر این است که در بهینه سازی چندهدفه و حل پارتو همه نقاط روی منحنی حل‌های بهینه مسئله می‌باشند، بنابراین انتخاب یک حل از بین حالت‌های بهینه موجود به سیاست‌های موردنظر تصمیم‌گیرندگان دارد و هر طراحی می‌تواند یک نقطه متفاوت را بر اساس نیازهای خود انتخاب کند. جدول 12 پارامترهای طراحی را برای نقاط A-C نشان می‌دهد.

همان‌گونه که دیده می‌شود مقادیر بهینه راندمان اگزرژی و نرخ هزینه سیستم بر روی منحنی پارتو به ترتیب از 10% تا 20% و از 130 \$/h تا 156 \$/h تغییر می‌کند. برای یافتن یک رابطه مناسب بین راندمان اگزرژی و نرخ هزینه سیستم یک منحنی بر نقاط بهینه بدست آمده از بهینه سازی چندهدفه برآش شده است. منحنی برآش شده در شکل 18 نشان داده شده است.

جدول 12 پارامترهای بهینه در نقاط طراحی A, B و C

نقاط	دماهی ورودی به توربین (K)	دماهی گازی سازی (K)	نسبت دبی برداشتی	فشار ماکریتم سیکل ارگانیک (kPa)	محتوای رطوبت	دماهی احتراق (K)	ژنراتور جذبی (K)	دماهی ورودی به سیستم (K)	نسبت فشار فشار	رندمان اگزرژی (%)	رندمان اگزرژی سیستم (%)	نسبت فشار	نرخ هزینه (\$/h)
A	1108/3	1246/9	0/52	832/3	0/29	1448/7	497/2	7/2	8/98	133/2			
B	1110/2	966/2	0/2	2120/9	0/1	1250/5	454/3	7/1	15/94	141/6			
C	1199/6	943/9	0/89	4122/6	0/1	1257/6	400/6	9/9	19/81	154/1			

کمپرسور	comp
کندانسور	cond
تخربیب	D
خانگی	domestic
گرمکن آب خانگی	DWH
اواپراتور	Ev
تشکیل	f
گازی سازی، مولد گاز	gasif
مولد چیلر جذبی	gen
ورودی	in
ایزنتروپیک	is
خروجی	out
توربین	Tur

8- تقدیر و تشکر و پیوست‌ها

بدینویسیله نویسنده‌گان تقدیر و تشکر خود را از حمایت‌های ارزشمند شرکت ملی گاز ایران از این تحقیق اعلام می‌دارند.

9- مراجع

- [1] F. A. Al-Sulaiman, I. Dincer, F. Hamdullahpur, Energy and exergy analyses of a biomass trigeneration system using an organic Rankine cycle, *Energy*, Vol. 45, No. 1, pp. 975-985, 2012.
- [2] M. Maerefat, P. Shafie, Design of CCHP system for office buildings in Tehran and thermodynamical, environmental and economical evaluation in comparison to conventional system, *Modares Mechanical Engineering*, article in press, 2014.
- [3] M. Puig-Arnavat, J. C. Bruno, A. Coronas, Modeling of trigeneration configurations based on biomass gasification and comparison of performance, *Applied Energy*, Vol. 114, pp. 845-856, 2014.
- [4] Y. Huang, Y. Wang, S. Rezvani, D. McIlveen-Wright, M. Anderson, J. Mondol, A. Zacharopolous, N. Hewitt, A techno-economic assessment of biomass fuelled trigeneration system integrated with organic Rankine cycle, *Applied Thermal Engineering*, Vol. 53, No. 2, pp. 325-331, 2013.
- [5] Y. Huang, Y. Wang, S. Rezvani, D. McIlveen-Wright, M. Anderson, N. Hewitt, Biomass fuelled trigeneration system in selected buildings, *Energy Conversion and Management*, Vol. 52, No. 6, pp. 2448-2454, 2011.
- [6] J.-J. Wang, K. Yang, Z.-L. Xu, C. Fu, L. Li, Z.-K. Zhou, Combined methodology of optimization and life cycle inventory for a biomass gasification based BCHP system, *Biomass and Bioenergy*, Vol. 67, pp. 32-45, 2014.
- [7] H. Ghasemzadeh, M. Maerefat, A. Azimi, Design of a combined cooling, heating and power system for a five-story residential building in the hot climate of Iran, *ICHMT DIGITAL LIBRARY ONLINE*, 2012.
- [8] M. Ehyaei, M. Bahadori, Selection of micro turbines to meet electrical and thermal energy needs of residential buildings in Iran, *Energy and Buildings*, Vol. 39, No. 12, pp. 1227-1234, 2007.
- [9] H. Ghasemzadeh, M. Maerefat, A. Azimi, Design combined cooling, heating and power system for residential buildings in Tehran climate, *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 13, No. 2, pp. 109-122, 2013.
- [10] F. V. Tinaut, A. Melgar, J. F. Perez, A. Horrillo, Effect of biomass particle size and air superficial velocity on the gasification process in a downdraft fixed bed gasifier. An experimental and modelling study, *Fuel Processing Technology*, Vol. 89, No. 11, pp. 1076-1089, 2008.
- [11] S. Jarungthammachote, A. Dutta, Thermodynamic equilibrium model and second law analysis of a downdraft waste gasifier, *Energy*, Vol. 32, No. 9, pp. 1660-1669, 2007.
- [12] Z. Zainal, R. Ali, C. Lean, K. Seetharamu, Prediction of performance of a downdraft gasifier using equilibrium modeling for different biomass materials, *Energy conversion and management*, Vol. 42, No. 12, pp. 1499-1515, 2001.
- [13] M. L. de Souza-Santos, Solid Fuels Combustion and Gasification: Modeling, Simulation: CRC Press, 2010.
- [14] S. Channiwala, P. Parikh, A unified correlation for estimating HHV of solid, liquid and gaseous fuels, *Fuel*, Vol. 81, No. 8, pp. 1051-1063, 2002.
- [15] X. Li, J. Grace, C. Lim, A. Watkinson, H. Chen, J. Kim, Biomass gasification in a circulating fluidized bed, *Biomass and bioenergy*, Vol. 26, No. 2, pp. 171-193, 2004.
- [16] A. Huicochea, W. Rivera, G. Gutiérrez-Urueta, J. C. Bruno, A. Coronas, Thermodynamic analysis of a trigeneration system consisting of a micro gas turbine and a double effect absorption chiller, *Applied Thermal Engineering*, Vol. 31, No. 16, pp. 3347-3353, 2011.

- مدل‌سازی دقیق زیست‌توده با در نظر گرفتن محتوای قیر در محصولات احتراق تعادل نشان می‌دهد که ریشه میانگین مربعت خطا مدل با نتایج آزمایشگاهی تا 2/91 می‌تواند کم شود که بهبود قابل توجهی با مدل‌های پیشین را نشان می‌دهد.
- نتایج تحلیل پارامتری سیستم نشان‌دهنده آن است که افزایش دمای گازی‌سازی در بازه مورد مطالعه می‌تواند راندمان سیستم را از 17/6% تا 15% کاهش دهد.
- نتایج نشان می‌دهد که نسبت جریان برداشتی برای راهاندازی سیکل رنکین آلی و چیلر جذبی دو اثره در بازه 0/3 تا 0/8 منجر به افزایش هزینه کلی سیستم از 140\$/h تا 150\$/h خواهد شد.
- نتایج بهینه سازی چند هدفه بر اساس توابع هدف برای سیستم مورد مطالعه نشان می‌دهد که راندمان اگزرزی سیستم می‌تواند تا 20% افزایش یابد همچنین با در نظر گرفتن نرخ هزینه کلی سیستم به عنوان تنها هدف بهینه‌سازی نرخ هزینه کلی می‌تواند تا 130\$/h کاهش یابد.
- با در نظر گرفتن هر دو تابع هدف یعنی راندمان اگزرزی و نرخ هزینه سیستم می‌توان نقطه بهینه از نظر عملکرد اگزرزی و اقتصادی نقطه B روی نمودار 17 در نظر گرفت که کمترین فاصله را با نقطه ایده‌آل دارد. همچنین یک رابطه مفید و جالب که تابع نرخ هزینه را بر حسب تابع راندمان نشان می‌دهد استخراج شده است که می‌تواند برای پیش‌بینی رفتار هریک از توابع هدف بر حسب دیگری به کار گرفته شود.

7- فهرست علائم

سطح	A
زیست‌توده	biomass
نرخ هزینه (دلار بر ساعت)	C
نرخ اگزرزی (کیلو وات)	Ex
روش ارزیابی گروه داده‌ها	GMDH
محتوای رطوبت زیست‌توده	MC
دبی جرمی (کیلوگرم بر ثانیه)	m
تعداد مول‌های قیر در محصولات گازی‌سازی	n _{tar}
سیکل رنکین آلی	ORC
نسبت فشار کمپرسور	r _p
کسر جرمی	X
علائم یونانی	
ضریب اگزرزی سوخت زیست‌توده	β
راندمان اگزرزی	ψ
ضریب تعمیرات و نگهداری	φ
بالانویس‌ها	
مخلف	mix
زیرنویس‌ها	
کمپرسور هوا	AC
گرمکن هوا	AP
کسر جریان برداشتی از جریان ورودی	bypass
محفظه احتراق	CC
شیمیایی	ch
چیلر	chiller
احتراق	comb

- [25] S. Soltani, S. Mahmoudi, M. Yari, T. Morosuk, M. Rosen, V. Zare, A comparative exergoeconomic analysis of two biomass and co-firing combined power plants, *Energy Conversion and Management*, Vol. 76, pp. 83-91, 2013.
- [26] K. Deb, Multi-objective optimization using evolutionary algorithms: *John Wiley & Sons*, 2001.
- [27] K. Atashkari, N. Nariman-Zadeh, M. Gölcü, A. Khalkhali, A. Jamali, Modelling and multi-objective optimization of a variable valve-timing spark-ignition engine using polynomial neural networks and evolutionary algorithms, *Energy Conversion and Management*, Vol. 48, No. 3, pp. 1029-1041, 2007.
- [28] N. Nariman-Zadeh, K. Atashkari, A. Jamali, A. Pilechi, X. Yao, Inverse modelling of multi-objective thermodynamically optimized turbojet engines using GMDH-type neural networks and evolutionary algorithms, *Engineering Optimization*, Vol. 37, No. 5, pp. 437-462, 2005.
- [29] T. H. Jayah, L. Aye, R. J. Fuller, D. F. Stewart, Computer simulation of a downdraft wood gasifier for tea drying, *Biomass and Bioenergy*, Vol. 25, pp. 459-469, 2003.
- [30] T. Jayah, L. Aye, R. Fuller, D. Stewart, Computer simulation of a downdraft wood gasifier for tea drying, *Biomass and Bioenergy*, Vol. 25, No. 4, pp. 459-469, 2003.
- [17] N. B. Ezzine, M. Barhoumi, K. Mejbri, S. Chemkhi, A. Bellagi, Solar cooling with the absorption principle: first and Second Law analysis of an ammonia—water double-generator absorption chiller, *Desalination*, Vol. 168, pp. 137-144, 2004.
- [18] S. Khanmohammadi, A. R. Azimian, Exergoeconomic Evaluation of a Two-Pressure Level Fired Combined-Cycle Power Plant, *Journal of Energy Eng.*, 2013, 10.1061/(ASCE)EY.1943-7897.0000152, 04014014.
- [19] J. Szargut, D. R. Morris, F. R. Steward, Exergy analysis of thermal, chemical, and metallurgical processes, *Hemispheres*, 1988.
- [20] J. Ahrendts, Reference states, *Energy*, Vol. 5, No. 8, pp. 666-677, 1980.
- [21] A. Bejan, M. J. Moran, Thermal design and optimization: *John Wiley & Sons*, 1996.
- [22] P. Ahmadi, Modeling, analysis and optimization of integrated energy systems for multigeneration purposes, *Thesis, Faculty of Engineering and Applied Science*, University of Ontario Institute of Technology, 2013.
- [23] S. Khanmohammadi, A. R. Azimian, S. Khanmohammadi, Exergy and exergo-economic evaluation of Isfahan steam power plant, *International Journal of Exergy*, Vol. 12, No. 2, pp. 249-272, 2013.
- [24] M. R. Meigounpoory, P. Ahmadi, A. R. Ghaffarizadeh, S. Khanmohammadi, Optimization of Combined Cycle Power Plant Using Sequential Quadratic Programming, in Proceeding of, *American Society of Mechanical Engineers*, pp. 109-114.